

สมาธิเจ้าขุนทอง

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

เทศน์บนศาลา วันที่ ๑๓ ตุลาคม พ.ศ.๒๕๖๒

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองกวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ตั้งใจฟังธรรมะ ตั้งใจฟังธรรมนะ ตั้งใจฟังธรรมเพราะวันนี้วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา
วันสำคัญทางพระพุทธศาสนาเพราะวันนี้วันออกพรรษา

วันก่อนวันเข้าพรรษา เห็นไหม วันเข้าพรรษา ครูบาอาจารย์ของเราท่านไปทำวัตรครุบา
อาจารย์เพื่อไปขออุบาย ไปขออุบายมาเพื่อประพฤติปฏิบัติใน เวลาออกพรรษาขึ้นมาแล้ว

ในสมัยพุทธกาลนะ เวลาสมัยพุทธกาล องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้ธรรม
เสวยวิมุตติสุข ไปเทศนาว่าการได้ปัญจวัคคีย์ ได้ยสะ เวลาได้เป็นเอหิภิกขุ องค์สมเด็จพระ
สัมมาสัมพุทธเจ้าบวชให้เอง องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นผู้อบรมสั่งสอนเอง

แต่เวลาคณะสงฆ์ใหญ่ขึ้นไง คณะสงฆ์ใหญ่ขึ้น พระออกประพฤติปฏิบัติขึ้นมาแล้วมันยัง
ไม่ได้มีการจำพรรษา มันไปเหยียบพีชผักไร่เนาของคนอื่นเขา องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า
จึงบัญญัติให้มีการเข้าพรรษา เวลาเข้าพรรษามันขึ้นมา พระจะต้องจำพรรษา

พระจำพรรษามันขึ้นมา เป็นโอกาสที่พระได้ประพฤติปฏิบัติ พระได้เข้มงวดกับตัวเอง พระ
พยายามที่จะชนะกิเลสของตนให้ได้ จะทะลุพ้นฝ่ากิเลสของตนในใจของตนให้ได้ ฉะนั้น ก่อน
เข้าพรรษาไปทำวัตรครุบาอาจารย์ ไปทำวัตรครุบาอาจารย์ก็เพื่อขออุบายวิธีการเพื่อจะ
เอาชนะตนเองไง

เวลาประพฤติปฏิบัติในพรรษา ออกพรรษามาแล้ว พระจักขุบาล วันออกพรรษานี้แหละ
เวลาที่ว่าเป็นโรคตา หมอมายหยอดแล้วมันไม่หายๆ ถ้ามันไม่หาย ถ้าไม่อนตาจะบอดนะ

เพราะท่านถืออุตุงควัตรไว้ ท่านถือเนสัชชิก ท่านถือไม่นอน เวลาถึงก่อนวันเข้าพรรษา เวลาดวงตาคะดับเพราะว่ามันเป็นโรค มันมีเวรมีกรรมมาแต่อดีตชาติด้วย แล้วในปัจจุบันนี้ด้วย แต่ด้วยวุฒิภาวะ ด้วยกำลังใจของพระจักขุบาล เวลาโรคภัยไข้เจ็บอันนั้นทำให้ตานั้นบอดไป แต่หัวใจก็เบิกบานขึ้นมา

นี่ไง มันหลับตาลืมตาหาอะไรของมึง นี่เวลาตาบอดๆ ตาบอดเป็นพระอรหันต์วีย์ เวลาพระอรหันต์ พระอรหันต์แต่หัวใจมันเบิกบานนะ หัวใจมันแจ่มแจ้งขึ้นมา ถ้ามันเป็นสัจจะเป็นความจริงขึ้นมาในหัวใจ เห็นไหม

ออกพรรษาแล้ว พระที่จำพรรษาดูด้วยกัน พระจักขุบาลก็สอนให้จนเป็นพระอรหันต์นะ กลับไปเฝ้าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ให้หลานมารับพระจักขุบาลกลับไป พระจักขุบาลกลับไปเป็นพระอรหันต์ตาบอด แต่เป็นพระอรหันต์ในหัวใจนี้ผ่องแผ้ว นี่ออกพรรษาแล้วไปเฝ้าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไป

วันนี้วันออกพรรษา ถ้าวันออกพรรษากลับขึ้นมาแล้ว ในพรรษาหนึ่ง เราสมบุทุกสมบันนะ เราพยายามเข้มงวดกับตัวของเราเอง เราพยายามประพฤติปฏิบัติของเราเอง แล้วเราก็สังเกตดูในใจของเราดูสิ มันหงอยมันเหงา มันเศร้ามันสร้อย มันเร้นเร้นมันอาจหาญ มันมีความสุข มีความง่วงเหงาหาวนอน ร้อยแปด

เวลาคนจะชนะตัวเองได้ๆ การชนะตัวเองได้มันต้องฝึกฝนมา ฝึกฝนมานะ หนึ่ง อำนาจวาสนาของคนด้วย ถ้าคนมีอำนาจวาสนาของคนนะ มันมีเจตนาใจ

เขามีศรัทธามีความเชื่อ มีศรัทธาณะ คนที่มีอำนาจวาสนามันจะมีสติมีปัญญาคิดหาเหตุผลนะ อะไรเป็นความจริง อะไรมันเป็นความสุขแท้ อะไรเป็นแก่นของชีวิต มันจะแสวงหาไป

แล้วเราเกิดมา เราเกิดมาสภาคกรรมๆ เราเกิดในสังคมใด แต่ถ้าสังคมใดเขามีความรู้ความเชื่ออย่างนั้นนะ เราอยู่ในสังคมนั้น ถ้าสังคมนั้น ถ้าความเชื่อนั้น เกิดในประเทศอันสมควร เกิดในพ่อแม่ที่ดี พ่อแม่อนุญาตให้บวช พ่อแม่พาลูกไปบวช พ่อแม่บวชทั้งครอบครัวมันก็มี

ถ้าไปถึงแล้วถ้ามันมีความขัดแย้ง เห็นไหม พระรัฐบาล พ่อแม่เป็นเศรษฐี มีลูกชายคนเดียว อยากจะบวชฯ พ่อแม่ไม่ให้บวช เพราะลูกคนเดียว อยากให้สืบทอดตระกูลต่อไป ขอแม่บวช แม่ไม่ให้บวช ไม่ให้บวช อดอาหาร อดตายเลยละ

แม่อีกไปเอาเพื่อนฝูงมาช่วยเกลี้ยกล่อม เพื่อนฝูงรู้จักนิสัยกันกับพ่อแม่เลย บอกแม่ว่า ถ้าไม่ให้บวชนะ อยากเห็นหน้าลูกหรือไม่ ถ้าอยากเห็นหน้าลูกต้องให้ลูกบวช ถ้าไม่ให้บวชจะไม่ได้เห็นหน้ากันอีกต่อไป อดตาย แต่เขาก็จำเป็นต้องให้บวช

นี่พูดถึงว่า ถ้าในทัศนคติที่มันแตกต่างกัน ถ้าทัศนคติที่เหมือนกัน ถ้าเรามีอำนาจวาสนา เราได้บวช ได้บวชเป็นพระ ได้บวชเป็นพระแล้วเวลาจะประพฤติปฏิบัตินะ เวลาประพฤติปฏิบัติขึ้นมา เราศึกษาธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ถ้าเราศึกษาธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าแล้ว เรามีแผนที่เครื่องดำเนินแล้ว

ถ้าเรามีแผนที่เครื่องดำเนิน เราจะประพฤติปฏิบัติ เราจะเอาความจริง เอาในหัวใจของเราไง ถ้าเอาความจริงในหัวใจของเรา เราจะต้องหาที่เป็นสัปปายะ คนเวลาปฏิบัติหาที่สงบที่วิเวกเพื่อค้นคว้าหาใจของตน ถ้าค้นคว้าหาใจของตน ถ้ามันได้หัวใจของตนได้หรือไม่

ผู้ที่เป็นสัมมาทิฐินะ สัมมาทิฐิถูกต้องดังามขึ้นมา เขาเชื่อ เขาลงในธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

ถ้าเป็นมิจฉาทิฐิๆ มิจฉาทิฐิมันเกิดมาจากไหน มิจฉาทิฐิมันก็เกิดมาจากกิเลส ตัณหาความทะยานอยากในความเห็นของกิเลส ตัณหาความทะยานอยากไง มันบิดมันเบือนในธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไง

แต่ถ้าเป็นสัมมาทิฐินะ มันเชื่อมั่นฟัง ถ้ามันเชื่อมั่นฟังแล้วมันพยายามจะเอาชนะใจของตนเอง การเอาชนะใจของตนเอง เห็นไหม

ในสมัยปัจจุบันนี้ หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นท่านประพฤติปฏิบัติของท่านมาก่อน เวลาท่านประพฤติปฏิบัติของท่านมาก่อน ท่านวางข้อวัตรปฏิบัติไว้

เวลาเราเกิดมาแล้ว เราเกิดมาท่ามกลางที่การประพฤติปฏิบัติที่เจริญรุ่งเรืองขึ้นมา มันมีข้อวัตรปฏิบัติขึ้นมาที่เราจะเอาจริงเอางังกับหัวใจของเราไง แต่ถ้ามันยังไม่มี เวลาที่มันไม่มี

ขึ้นมา เขาเสาะหาแสงของเขาหาของเขา เขาเสาะหาแสงของเขา มันเสาะหาแล้วมันได้ตามความเป็นจริงหรือไม่

มันอยู่ที่วาสนาจริงๆ นะ คุณ เวลาเราเห็นเขาคบหาใครกัน เฮ้ย! คนมันเชื่อได้อย่างไร มันเชื่อได้อย่างไร มันก็แปลกใจนะ แต่เขาก็เชื่อ นั่นก็วาสนาของเขา ถ้าวาระของกรรมยังไม่ให้ผลนะ เวลากรรมมันให้ผล มันเป็นอย่างนั้นไปหมดละ

แต่ถ้าเรามีสติมีปัญญาของเราละ เราไม่เชื่ออย่างนั้น ถ้าเราไม่เชื่ออย่างนั้น ถ้ามีศรัทธาศึกษาพระพุทธศาสนา ศึกษา ศึกษาอะไร

เวลาพระจะบวชเณร เวลาอุปสมายให้เกสา โลมา นขา ทนต์ ตา ตาใจ ผม ขน เล็บ ฟัน หนัง ถ้าผม ขน เล็บ ฟัน หนัง เราพยายามค้นคว้าของเรา พยายามประพฤติปฏิบัติของเรา ถ้าเราทำของเราได้ เห็นไหม

เราศึกษามาแล้ว ศึกษาศีล ๒๒๗ ศีล ๒๒๗ มันก็สมบูรณ์แบบอยู่แล้ว แล้วถ้าครูบาอาจารย์ท่านเป็นสำนักปฏิบัติ ท่านให้โอกาสให้ปฏิบัตินะ

ถ้าสำนักที่เขาไม่ประพฤติปฏิบัติขึ้นมา เขามีการศึกษา เวลาศึกษาๆ ฉันทแล้วก็เข้าห้องเรียน ห้องเรียนก็เรียนนักธรรมตรี นักธรรมโท นักธรรมเอก เวลาเรียนบาลี ท่องศัพท์ ท่องศัพท์ขึ้นมาแล้วเพื่อจะไปไขตัวพระไตรปิฎก ถ้าไขตัวพระไตรปิฎกไปแล้ว ไขบาลีให้ออกมาเป็นสัจจะเป็นความจริง นี่คือการศึกษาค้นคว้า การศึกษานี้เป็นภาคปริยัติ

ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ปริยัติ ปฏิบัติ ปฏิเวธ ปริยัติคือการศึกษาศึกษามาให้มีความรู้ มีความรู้ขึ้นมาเพื่อให้ประพฤติปฏิบัติ ไม่ใช่ศึกษามาแล้วเป็นความรู้ของเรา เห็นไหม

เวลาหลวงปู่ท่านอบรมสั่งสอน ท่านบอก การศึกษาศึกษามาแล้ว ศึกษาเป็นแนวทาง แต่เวลาภาคปฏิบัติ เขาจะปฏิบัติตามเป็นจริงของเขา ในการศึกษา นั้น ศึกษาอะไรละ กิเลส มันจะเอาไปเป็นอาวุธของมันมาหลอกมาล่อเรอีก

ไม่เรียนก็ไม่รู้ เรียนขึ้นมาแล้วรู้แล้วทำไม่เป็น แล้วทำไม่เป็นแล้วก็ทำไม่ได้ พอทำไม่ได้ ขึ้นมาก็หันรีหันขวางใจ

แต่เวลาหลวงปู่มันท่านบอก ศีksam ศีksamธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า สาธุ เทิดไสงศีระะไว้ วางอันนั้นไว้ วางไว้ให้ได้ เราศีสam ศีksam เพื่อป้องกันการประพฤติปฏิบัติที่มันผิดมันพลาด ถ้ามันเสียหายไปแล้ว เอาธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามาเป็นเครื่องประกอบในการทบทวนว่าเราปฏิบัตินี้ถูกหรือผิด

เราศีสam แล้วเราวางไว้ ศีksam ไว้เพื่อเป็นเครื่องประกอบเวลาเราประพฤติปฏิบัติไง เวลาปฏิบัติเราต้องวางการศีสamnั้ไว้ก่อน แล้วเราปฏิบัติตามเป็นจริงของเราๆ ถ้ามันเป็นความจริงของเราขึ้นมาะ มันเป็นความจริงของเราขึ้นมา มันรู้มันเห็น

สติ ซื่อสติ สติอยู่ในหนังสือ เวลามันเป็นกับหัวใจนะ เวลาเราหายใจเข้านึกพุท หายใจออกโธ เดินจงกรม นั่งสมาธิภาวนา เดี่ยวก็เหม่อ เดี่ยวก็ลอย เดี่ยวก็ไม่มีสติเท่าทันอารมณ์ของตน เวลาเราตั้งใจขึ้นมา สติเราสมบูรณ์แบบขึ้นมา เดินจงกรม เอ๊ะ! อ้อ! มันไม่เหม่อไม่ลอย มันไม่ฟุ้งไม่ซ่าน อ้อ! สติมีคุณสมบัติอย่างนี้

เดินจงกรมด้วยความสติสมบูรณ์ขึ้นมา เวลาจิตถ้ามันหลง อ้อ! สมาธิมันเป็นอย่างนี้ ซื่อเรียนมา สติ สมาธิ ปัญญา แล้วเวลาเป็นขึ้นมามันอ้อๆ ขึ้นมา อ้อ! ขึ้นมานะ มันก็สมบูรณ์แบบในหัวใจของตน แต่สรรพสิ่งในโลกนี้เป็นอนิจจัง มันก็เป็นของชั่วคราว เดี่ยวมันก็เจริญงอกงามขึ้นมา เดี่ยวก็เสื่อมสภาพของมันไป การฝึกฝนของเรา เราก็ต้องฝึกฝนของเราต่อเนื่องของเราไป

เวลาหลวงปู่มันท่านสอน ท่านสอนว่า เวลาจะประพฤติปฏิบัติ สิ่งที่เราศีสam แล้ววางมันไว้ก่อน อย่าเอามาปะปนกัน ถ้าปริยัติกับปฏิบัติ ปฏิบัติไปพร้อมกันมันจะเตะมันจะถีบ มันจะเตะมันจะถีบคือมันจะสร้างภาพ มันจะทำให้เราหันรีหันขวาง

แล้วพอหันรีหันขวาง เห็นใหม่ จะว่าใช่ก็ไม่ใช่ ใ้อว่าไม่ใช่หรือมันก็จะใช่ นี่มันหันรีหันขวางอยู่อย่างนั้นนะ แล้วมันไม่เป็นความจริงของเราขึ้นมา เราวางของเราไว้ แล้วเราพยายามประพฤติปฏิบัติของเรา

เวลาการศึกษา การฝึกฝนของเรา เราฝึกฝนของเราขึ้นมาเพื่อประโยชน์กับในหัวใจของเราะ หัวใจของเรามันทุกข์มันยาก เวลามันทุกข์มันยากทุกคนรู้ได้ ความทุกข์นะ ให้คุยกันเรื่องความทุกข์คุยได้ทั้งวันเลย ความสุขก็เล็กๆ น้อยๆ

ทีนี้พอเป็นความทุกข์ ความทุกข์นี้เป็นสัจจะเป็นความจริง ความทุกข์เป็นสัจจะเป็นความจริง เราเกิดขึ้นมา ความทุกข์คือการทนอยู่ไม่ได้ เราทนสิ่งใดอยู่ไม่ได้หรือ แต่ชีวิตที่เกิดขึ้นมานั้นโดยสัญชาตญาณ มันเปลี่ยนแปลงของมันตลอดเวลา ทุกข์คือความทนอยู่ไม่ได้ เราอยู่ในอิริยาบถเดียวไม่ได้หรือ เราจะยืนจะเดินจะนั่งจะนอนพลิกไปพลิกมาอยู่อย่างนั้นนะ เวลาเราไม่เห็นทุกข์ใจ

ทุกข์เป็นสัจจะ ทุกข์เป็นความจริงอยู่แล้ว ฉะนั้น ถ้าทุกข์เป็นสัจจะ ทุกข์เป็นความจริงอยู่แล้ว เราศึกษานะ คนเราเกิดมามีการศึกษา ศึกษาทางโลกนั้นเป็นวิชาชีพ เวลาเราจะบวชเป็นพระ เวลาถ้าเป็นพระกรรมฐาน เราก็ศึกษาจากอุปัชฌาย์ อุปัชฌาย์ให้เรา เกสา โลมา นขา ทนต์ ตา ตใจ

แล้วเวลาเรามีครูบาอาจารย์ฯ ในวัดมันก็มีประวัติครูบาอาจารย์ มีตำรับตำราอยู่แล้ว แล้วถ้าเราศึกษา เราก็ศึกษาจากภาคปฏิบัติ จากภาคปฏิบัติศึกษาจากตัวอย่าง ศึกษาจากหลวงปู่มันทำให้ดู ศึกษาจากพระมหาบัวทำให้ดู เราศึกษาจากตัวอย่าง ศึกษาจากการกระทำนั้น ถ้าศึกษาจากการกระทำนั้น พอศึกษาจากการกระทำนั้น เราก็จะพยายามประพฤติปฏิบัติของเรา

ถ้าเราจะประพฤติปฏิบัติของเรา เวลาเราศึกษาแล้ว เวลาเรามีโอกาส เราก็เข้าทางจงกรม นั่งสมาธิภาวนาเพื่อดูแลหัวใจของเรา พัฒนาหัวใจของเราให้หัวใจของเรามันเข้มแข็งขึ้นมา ถ้ามันทำสมาธิได้ก็ให้เป็นสมาธิให้มันสงบระงับเข้ามา ถ้ามันสงบเข้ามา เห็นไหม

พอสอนลูก

เห็นนกไหม นก นกแรงเวลามันบินของมัน มันบินในภูมิอากาศที่อุณหภูมิสูง ต้องให้อากาศมันร้อน มันจะบินร้อนของมันนะ มันบินร้อนของมัน มันมองได้ไกลนะ ๓ กิโลเมตร ๔ กิโลเมตร มันมีรัง มันมีลูกของมัน มันต้องไปกินอาหาร เอาอาหารมาให้ลูกมัน กว่ามันจะสอนลูกของมันบินได้ มันต้องเลี้ยงลูกจนลูกมันโต ลูกมันโตแล้วมันก็บินของมัน สอนให้ลูกบิน บินเพื่อเลี้ยงชีพ

เวลานกอินทรียั อินทรียัทะเลเวลามันจับปลา เหมือนกัน เวลามันมีคู่ มันมีรังของมัน มันต้องบิน ต้องจับปลา จับปลาเพื่อมาเลี้ยงลูกมัน กว่าลูกมันจะบินได้ ถ้ามันบินของมันได้ ครอบครัวยของมันโดยสัจจะเป็นความจริงใจ นกกระจอก นกกระเจิบ มันบินทั้งนั้นนะ นกมันบิน

แต่มันมีเจ้าขุนทอง เจ้าขุนทอง เจ้าขุนทองโดยธรรมชาติมันก็บินนะ มันก็ต้องเลี้ยงชีพของมันโดยธรรมชาติของมันทั้งสินนะ ถ้าเจ้าขุนทอง เจ้าขุนทองมันมีการศึกษา เวลามันศึกษาขึ้นมาแล้วมันติดในทฤษฎีมานะในการศึกษาของมันไง ถ้าจะเป็นสมาธิก็ต้องมีจรรยา ๑๕ ต้องมีอายตนะภายนอก อายตนะภายใน อายตนะภายใน ๖ อายตนะภายนอก ๖

มันติดทฤษฎีมานะ ติดทรงของมัน มันบินไม่เป็น มันบินไม่ได้ มันอยู่ในทรงของมันไง พอบินไม่ได้มันก็ว่านะ นกแรงแ นกอินทรียั เหยี่ยวมันบินนั้นนะ มันหลับตาหรือมันลืมตา มันหลับตาบิน มันบินไม่ได้

มันจะไปหลับตาอะไร มันบินของมันอยู่นั้นนะ มันลืมตา แต่เวลามันจะเลี้ยงลูกของมัน เวลามันเลี้ยงลูกของมัน เวลามันเหนื่อยล้าขึ้นมา เวลานกมันเกาะคอน เวลามันนอนมันก็หลับตาทั้งนั้นนะ เวลาเขาพักเขาผ่อนเขาก็หลับตา เวลาเขาบิน เขาหาอาหาร มันไม่ลืมตามันจะไปหาอาหารมันเจอหรือ มันเห็นไกล ๓ กิโลเมตร ๔ กิโลเมตร นู่นนะ เวลาเหยี่ยวมันบินของมันนะ นันมันบินของมัน

เจ้าขุนทอง เจ้าขุนทองบินเกิด บิน บิน บิน เจ้าขุนทองบินเกิด บินไม่ได้ มันติดทฤษฎีมานะของมัน ติดจรรยา ๑๕ อายตนะภายใน ๖ ภายนอก ๖ จรรยา ๑๘ มันติด มันบินไม่ได้ บินไม่เป็นนะ เขาบินกันอยู่ มันบินไม่ได้ มันบินไม่ได้มันจะบอกเลย ใ้ที่บิน บินหลับตาหรือบินลืมตา ถ้าบินหลับตามันจะถูก บินหลับตามันผิด

เขาบินของเขาอยู่ เขาเลี้ยงชีพของเขาอยู่ มันอยู่เป็นสัจจะเป็นความจริงใจ

นี่ก็เหมือนกัน ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ศีล สมาธิ ปัญญา มันเป็นความจริงในข้อเท็จจริงนั้น ถ้าความจริงในข้อเท็จจริงนั้นนะ ใครที่มีอำนาจวาสนาขึ้นมาในหัวใจขึ้นมา ถ้ามันทำความเป็นจริงของมันขึ้นมา มันจะหลับตา มันจะลืมตา มันเป็นปัจจัยตั้ง สันทิฐิโก ใ้คนที่มืดบอดต่างหาก มันถึงว่าหลับตาลืมตาอยู่นั้นนะ

สมาธิไม่มีหลับตาลืมตา สมาธิเป็นสมาธิ ใ้ที่ว่าจรรณะ ๑๕ เป็นสัมโพชฌงค์ วิจัย
ธรรมนะ สัมโพชฌงค์นะ อันนั้นมันขึ้นของปัญญา

เวลาของปัญญานะ ถ้าทำสมาธิยังทำไม่เป็น ทำสมาธิยังทำไม่ได้ เวลามันจะเกิดปัญญา
เจ้าขุนทอง เจ้าขุนทองตัวหนึ่งหลับตา ตัวหนึ่งลืมตา มันเถียงกันอยู่ในกรงนะ โลกุตตระกับโลกี
ยะมันตีกัน เจ้าขุนทองมันตีกันนะ ตัวหนึ่งบอกว่าอันนี้กูเป็นโลกุตตระ มึงเป็นโลกียะ มันตีกันอยู่
นั่นนะ มันตีกันอยู่ในกรงนั่นนะ นี่เจ้าขุนทอง

ขุนทองมีการศึกษามีการค้นคว้า มีการจำก็จำมาอย่างนั้นนะ แล้วมันก็มีแต่ชื่อ มีแต่
ราคาคุย แล้วเวลามันปฏิบัติขึ้นมามันก็อยู่ในสมมุติดินสอ ตาเฝ้าอยู่อย่างนั้นนะหลับตาลืมตา
บินไม่เป็น บินไม่ได้

นกบินไม่ได้ก็มีนะ นกกระเจอกเทศ นกอีม้วนบินไม่ได้ แต่เข้าไปใกล้มันเตะตายเลย นกที่
มันบินไม่ได้มันก็มีคุณสมบัติที่มันจะรักษาตัวของมัน นกกระเจอกเทศ เข้าไปใกล้ๆ มัน มันเตะ
กระเด็นเลย แต่มันบินไม่ได้นะ มันบินไม่ได้ นกที่บินไม่ได้ก็มี

แต่นกมันต้องบิน ขุนทองบินเถอะ บิน บิน บิน แต่มันบินไม่ได้ นกที่บินได้มันกลับบิน
ไม่ได้เพราะมันไปติดทิฏฐิมานะ ติดความเห็นของตน แล้วบอกว่ามันยังเถียงกันเองนะ โลกียะ
โลกุตตระ มันเถียงกันเอง มันเป็นสมมุติบัญญัติทั้งสิ้น

จิตที่เวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะ จิตที่เวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะอยู่ในวัฏฏะ สิ่งที่เป็น
วัฏฏะ วัฏฏะมันมีอยู่โดยดั้งเดิม แต่มนุษย์ที่เกิดมาเวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะเกิดตามเวรตาม
กรรม พอเกิดมาตามเวรตามกรรมขึ้นมาแล้ว สิ่งนี้มันเป็นสมมุติบัญญัติ มันเป็นสมมุติทั้งสิ้น ถ้า
สมมุติทั้งสิ้น เราอยู่ในสมมุตินี้ สมมุตินี้เราก็คิดโลกจากสมมุตินี้ ถ้าคิดจากสมมุตินี้มันจะเป็นโล
กุตตระไปที่ไหน มันจะเป็นความจริงไปที่ไหน

เราศึกษาธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ๙ ประโยค ๑๐ ประโยค เขาศึกษา
มาเขาเรียบเรียงธรรมะของเขา เขาแปลเพื่อจะไปที่ไปไซพระไตรปิฎกไป ศึกษาบาลีขึ้นมาเพื่อจะไป
ไซพระไตรปิฎก ศึกษาบาลีนะ พระไตรปิฎกจากตู้พระไตรปิฎกไป แล้วจะไปไซพระไตรปิฎกในใจ
ไซพระไตรปิฎกในใจในหัวใจของตนไป ถ้าหัวใจของตนมันหาใจของมันไม่เจอ มันหาบุญเจอ
ไม่เจอ มันทำไม่ได้หรอก

นี่ภาคปริยัติ ปริยัติเขาศึกษามา ศึกษาเพื่อปฏิบัติไง ถ้าศึกษาเพื่อปฏิบัติขึ้นมา เวลาปฏิบัติขึ้นมา ถ้าปฏิบัติมาไม่รู้เห็นขวาง

เวลาปฏิบัติสังคมในปัจจุบันนี้ในสำนักปฏิบัติมากมายมหาศาล แล้วก็ต่างอบรมสั่งสอนกันไป อบรมสั่งสอนมันก็เป็นกรรมของสัตว์ เวลากรรมของสัตว์ สิ่งทีเวลาผลของวิภูฏะๆ คนที่เกิดมาแล้วมีอำนาจวาสนามากน้อยขนาดไหน

เราเกิดมาแล้ว เกิดเป็นมนุษย์ เกิดมาพบพระพุทธศาสนา เวลาพระพุทธศาสนาขึ้นมา เกิดมาในระดับของท่าน ระดับของท่านทีไหนเขามีสำนักปฏิบัติก็ไปปฏิบัติกับเขา เวลาปฏิบัติกับเขานั้นมันก็เป็นคุณประโยชน์กับผู้ที่ไปปฏิบัติมัน เพราะผู้ที่ปฏิบัติมัน การประพฤติปฏิบัติจะปฏิบัติบูชาของคัมภีร์พระสัมมาสัมพุทธเจ้าเกิด

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกพระอานนท์ เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าจะปรินิพพาน อานนท์เธอบอกเขานะ เวลาคนที่เขามาเคารพบูชาเขาเคารพด้วยรูปเทียน ดอกไม้ธูปเทียนไง

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าจะปรินิพพาน สั่งพระอานนท์ไว้เลย “อานนท์ เธอบอกเขานะ ปฏิบัติบูชาเราเกิด อย่างบูชาด้วยอามิสเลย”

สิ่งที่บูชาด้วยอามิสไง ระดับของท่านบูชาด้วยอามิสไง แต่อยากจะประพฤติปฏิบัติ ก็เรามีวิมุติภาวะ เรามีจิตใจอย่างนี้ไง เราก็ไปประพฤติปฏิบัติกัน แค่นักไหนก็แล้วแต่นะ เขาให้ทำ ความสงบของใจ ให้อยู่ในระเบียบวินัยนะ โอ้ย! สุดยอดๆ จะนิพพานกันแล้วนะ

เจ้าขุนทองมันขอเลาะออกเขาจะอยู่อย่างนั้นนะ เจ้าขุนทองมันพรวดพรวดอยู่อย่างนั้นนะ มันยังบินไม่เป็นเลย มันยังบินไม่ได้เลย เจ้าขุนทองนะ

พอบินไม่เป็นแล้วมันเห็นครูบาอาจารย์ของเรา หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นครูบาอาจารย์ของเราเนะ มันอยู่ที่จิริตนิสัย คูสิ เวลาหลวงปู่เจี๊ยะท่านพูดถึงครูบาอาจารย์ พูดถึงหลวงปู่มั่นนะ บอกตาเหยี่ยวเลย อย่างกับเหยี่ยว บินโฉบมานี้ลูกศิษย์ลูกหาหลบกันแทบไม่ทันนะ เพราะอะไร เพราะเรามัวแต่ละเมอเผอเรอ

เวลาหลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นท่านเทศนาว่าการ ท่านขึ้นมา หลวงตาท่านเห็นนะ ท่านบอกเลย เห็นพระที่วัดของท่าน ท่านบอกเลยนะ ถ้าเดินด้วยความเหม่อลอยโดยขาดสติ มันเห็นแล้วมันขัดตามมา

นี่เหยี่ยว ตาของเหยี่ยว มันโฉบเลย นี่ไง เราปฏิบัติกันโดยครูบาอาจารย์ ปฏิบัติโดยตรง ปฏิบัติสายตรง มันเหมือนกับเหยี่ยว เหมือนกับแร้ง เหมือนกับอินทรีที่ยมันเลี้ยงลูกมัน มันจะสอนให้ลูกมันบิน บิน บิน มันบินได้ ธรรมชาติของมันมันต้องบิน

นี่เหมือนกัน เจ้าขุนทองมันติดกรงของมัน มันบินไม่ได้หรอก มันบินไม่เป็น บินไม่เป็น แล้วมันยังบอกเลย ให้อาจารย์ที่บินมันหลับตาหรือลืมตานะ ถ้าหลับตามันผิดนะ ถ้าลืมตาต้องมีจรรยา ๑๕ ต้องมีอายตนนะ ๖ ต้องมีสัมผัส

ศีล สมาธิ ปัญญา

เห็นไหม สำนักปฏิบัติของเรามากมาย ผู้ที่ประพฤติปฏิบัติเพื่อความสุขความสงบในความเป็นมนุษย์ เด็กๆ เขาไปปฏิบัติกันตามยุวพุทธ เขาปฏิบัติมาให้พ้นจากความวิตกกังวล

เด็กมันมีความลังเลมีความสงสัย มีความวิตกกังวลของเขา เขาพยายามไปสำนักปฏิบัติ นะ หายใจเข้านึกพุท หายใจออกนึกโอ หรือหายใจเฉยๆ คุณมหายใจ เด็กเขาปฏิบัติมามันยังมีความสุข สิ่งที่เคยตื่นกลัว เดียวนี้ไม่ค่อยตื่นกลัวแล้ว สิ่งที่เคยควบคุมอารมณ์ตัวเองไม่ได้ เดียวนี้ควบคุมตัวเองได้แล้ว

เด็กๆ โดยสำนักปฏิบัติทั่วไปที่เขาปฏิบัติกัน เขาปฏิบัติเหมือนกับเราไปออกกำลังกาย เพื่อสุขภาพกาย นี่เขาก็ปฏิบัติเพื่อสุขภาพจิตของเขา จิตที่มันวิตกกังวล จิตที่มันกลัว มันไม่กล้าเผชิญกับโลกแห่งความเป็นจริง เอาไปฝึกหัด พอฝึกหัดขึ้นมาแล้วเขามีสติสมบูรณ์แบบ เขามีหลักการของเขา เขาก็อยู่ในสังคมโดยเป็นอิสระของเขาไป ไม่ต้องตื่นกลัวกับสังคมนั่น

ถ้าปฏิบัติ นี่การปฏิบัติ การปฏิบัติมันอยู่ที่ผู้ปฏิบัติเขาที่มีอำนาจวาสนามากน้อยแค่ไหน แต่เวลาประพฤติปฏิบัติขึ้นมา ถ้าผู้ปฏิบัติขนาดนั้น คนเรามีความทุกข์ ความยากแบกหามสัญญาอารมณ์ แบกหามทวิภูมิมานะไว้เต็มตัวเลย แล้วมาหายใจเข้านึกพุท หายใจออกนึกโอ มันวางภาระอันนั้นได้ วางภาระสิ่งที่แบกไว้ที่หนักหน่วงในหัวใจมันวางลงได้

มันก็มีความสุขแล้ว แล้วถ้ามีความสุขอย่างนี้ขึ้นมาจะบอกว่ามันนะนิพพานๆ ก็ดูดีภาวะของ เขาอย่างนั้นไง ถ้าอาจารย์เขาอ่อนด้อยอย่างนั้นมันก็แค่นั้นไง ใจคำที่ว่า “เขาวางภาระนั้นได้” เขาก็วางภาระเฉยๆ

แต่ถ้าหายใจเข้านี้ก็พุท หายใจออกนี้ก็โธ จนตัวมันเองเป็นสัมมาสมาธินะ ถ้าเป็น สัมมาสมาธิ นี่ไง นกมันจะบิน บิน บิน บิน มันบินโดยธรรมชาติของมันไง นกมันบินได้ นกมันต้องบิน

สัมมาสมาธิ ถ้าจิตมันเป็นสมาธิ มันต้องเป็นสมาธิโดยตัวของมันเอง สิ่งที่เป็นจริงๆ มันต้องเป็นจริงของมันขึ้นมา ถ้ามันเป็นจริงขึ้นมา มันเป็นมาจากไหน

ธรรมทั้งหลายมันต้องมาแต่เหตุ เรามาประพฤติปฏิบัติกัน หายใจเข้านี้ก็พุท หายใจออก นี้ก็โธ เราเป็นผู้ที่บรรลุนิติภาวะ เราเป็นผู้ที่รับผิดชอบผลการกระทำของเราเอง ผลของการ กระทำที่เราทำอยู่กับโลกนี้ เราทำหน้าที่การงานของเรา มันก็เกิดจากผลการกระทำของเรา ผิด ชอบชั่วดีเป็นผลการกระทำของเรา ใจนี้เป็นเรื่องโลก เห็นไหม แต่ที่เราจะประพฤติปฏิบัติ ขึ้นมา เราวางหมดเลย

แต่พออยู่ทางโลกก็บอกว่า “เราอยากมีเวล่ำเวลาที่จะประพฤติปฏิบัติ เราอยากมีเวล่ำ เวลาเพราะมันเรียกว่า” นี่ก็เลยมันหลอก เวลาจะมาปฏิบัติขึ้นมา พอเข้าทางจกกรรมขึ้นมา มันคิดส่งออกไปข้างนอกอีกแล้ว เป็นห่วงไฉน เป็นห่วงไฉน เป็นห่วงไฉน ไฉนจะแวบเข้ามา ตลอดเลย เพราะจิตดวงเดิมนั้นแหละ มันก็เป็นใจของเรานั้นแหละ เราอยู่ทางโลกเราก็คิดทางโลก เรามาอยู่ทางวัดมันก็จะคิดออกไป มันก็คิดเหมือนเดิมนั้นแหละ แต่ถ้าเราฝึกหัดของเรา เรา ฝึกหัดของเราด้วยการที่ภาวนา การภาวนาของเราถ้ามีสติสัมปชัญญะไง

เวลาหลวงตา เวลาครูบาอาจารย์ของเราละ หลวงตาท่านพูดเอง ท่านบอกว่า ถ้าเอา ความข่มงวดเพื่อข่มงวดตัวเองนี่สุดยอด

เวลาคนที่มันข่มงวดกับตัวเอง การข่มงวดกับตัวเองเพื่อไม่ให้มันแฉลบมันแลบ มันต้อง มีการข่มงวดกับตัวเอง การข่มงวดต่อเนื่องๆ เห็นไหม

นี่ไง หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่น ครูบาอาจารย์ที่เป็นเหยี่ยว ท่านสอนให้นกบิน บิน บิน บิน มาจากไหน บินให้มันบินเป็นไง ถ้าหัวใจมันบินได้ การบินนั้น ธรรมชาติของนกมันต้องบิน

จิต ธรรมชาติของจิตเป็นนามธรรมๆ ความรู้สึกนึกคิดนี้เป็นนามธรรม แต่สิ่งที่เป็นนามธรรมถ้ามันเป็นสัมมาสมาธิมันเป็นอิสระของมัน ถ้าเป็นอิสระของมันนะ มันมีกำลังของมัน ถ้ามีกำลังของมัน สัมมาสมาธิมันจะไปหลับตาลืมตามาจากไหน หลับตาลืมตามันตกท้วงค์ทั้งสิ้น

เวลาคนภาวนา คนภาวนาเป็น เวลาพุทโธๆ แวบหายเลย นี่มันหายไป มันหายไปไหน เวลามันหายไป พอหายไปมันก็อยู่ที่วาสนาของคน บางคนหายไป ๓ ชั่วโมง บางคนหายไป ๔ ชั่วโมง บางคนเกิดๆ ดับๆ เดี่ยวหาย เดี่ยวมา เดี่ยวมา เดี่ยวหายอยู่อย่างนั้นนะ มันไม่หายไปนาน นี่การตกท้วงค์

คนที่ภาวนาถ้ามันตกท้วงค์ไป มันตกท้วงค์ไปเพราะอะไร เพราะความไม่ละเอียดรอบคอบ เพราะสติสัมปชัญญะเราอ่อนแอแล้วเราควบคุมของเราไม่ได้ไง

นี่การทำสมาธิ เขาบอกหลับตาไม่ได้ หลับตาไม่ได้

ลืมตาก็ไม่ได้ ถ้าหลับตาไม่ได้ ลืมตาก็ได้ หลับตาลืมตาไม่เกี่ยวกับสมาธิ ไม่เกี่ยวกันเลย ใ้ที่ว่าจรรณะ ๑๕ ๑๖ ๑๘ อะไรนั้นนะ อันนั้นมันอยู่ชั้นของปัญญา เดี่ยวสัมมาสมาธิถ้าเป็นสมาธิได้ สมาธิจับได้ แล้วยกขึ้นสู่วิปัสสนาเป็น

ใ้เจ้าขุนทอง เกียงกันโลกียะโลกุตตระอยู่ในภพนั้นนะ แล้วใ้จรรณะ ๑๕ ๑๖ นั้นนะ ใ้ทวิภูมิมานะนั้นมันกับมันไม่ได้ ยังเกียงกันอีกนะ โลภียะ โลกุตตระ

มันไม่มีโลกียะโลกุตตระ มันสมมุติทั้งนั้นนะ สมมุติบัญญัติ โลกทัศน์ออกจากความรู้สึกนึกคิด มันไม่มีหรอก โลภียะโลกุตตระอะไรไม่มีหรอก สัญญาทั้งนั้น ความจำได้หมายรู้ทั้งนั้น จดออกมาจากสมุตดินสอ มันจะไปโลกียะโลกุตตระที่ไหน มันเหมือนกับเด็กนักเรียนเรียนหนังสือเลย มันจะไปโลกียะโลกุตตระตรงไหน

แต่ครูบาอาจารย์ของเรา เราประพฤติปฏิบัติตามความเป็นจริง เวลาประพฤติปฏิบัติตามความเป็นจริง สิ่งที่ว่าหลงปุ่เสาร์ หลงปุ่มันอย่างกับเหยี่ยว ท่านพยายามฝึกหัดลูกศิษย์ของท่านนะ

เหมือนนก นกมันเลี้ยงลูก เวลามันพักไข่ นกพักไข่แล้วมันต้องหาอาหารบ่อนลูกมัน แล้วต้องคุ้มครองดูแลภัยด้วย แล้วถึงเวลาแล้วถ้ามันโตจนบินได้ ต้องฝึกบิน หัดบิน นกต้องบิน แล้วต้องบินได้ด้วย บินได้แล้วหัดจับเหยื่อกินเอง แต่เวลาลูกน้อย พ่อแม่ก็หามาบ่อน หามาเลี้ยง หามาดูแลเลี้ยงดูมาจนเติบโตใหญ่ขึ้นมา

นี่ไง ที่เราเคารพครูบาอาจารย์กันอย่างนี้ไง เคารพครูบาอาจารย์ที่ไหน ก็เคารพครูบาอาจารย์ที่หัวใจเรานี้ไง หัวใจของเราเวลามันอ่อนด้อยขึ้นมา มันเหลียวหน้าเหลียวหลังเสียไปทั้งสิ้น ทำอะไรไม่ถูกสักอย่างหนึ่ง

ภิกษุบวชใหม่ที่ทนได้ยากคือคำสั่งสอน เพราะอะไร ชมราวาสธรรม เรามาจากชมราวาสนี่ไง เวลามาจากชมราวาส เรามาจากสิทธิเสรีภาพต้องเสมอกัน แต่สิทธิเสรีภาพก็คือนิสสัยนั่นนะ พระมาจากชมราวาส นิสัยของชมราวาส แล้วเข้ามาแล้วมาบวชเป็นพระขึ้นมาแล้ว สมณสาธูป

แค่ภิกษุบวชใหม่ สิ่งที่ทนได้ยากคือคำสั่งสอนนี่แหละ เพราะมันต้องเปลี่ยน เปลี่ยนจากพฤติกรรมของโลกที่สิทธิเสรีภาพๆ นี่แหละ แต่เวลาบวชมาเป็นพระแล้วมันมีอาวสุโสมีกันเต

เห็นไหม เวลาพระบวชใหม่เขาจะมีพระพี่เลี้ยง พระพี่เลี้ยงคอยดูแล พระพี่เลี้ยงคอยดูแลจนพ้นนิสสัย ๕ พรรษาเป็นผู้ฉลาดพ้นนิสสัยๆ

เวลาประพฤติปฏิบัติก็เหมือนกัน หัวใจที่ปฏิบัติไม่เป็นเขาก็มีพี่เลี้ยง เรามีครูบาอาจารย์ เราแสวงหาใจ เวลาเราบวชแล้วต้องถือนิสัยจากอุปัชฌาย์ ถ้าอุปัชฌาย์สิ้นชีวิตไปให้ถือนิสัยอาจารย์ พอถือนิสัย นี่ขอนิสัยๆ ไง เพราะอะไร เพราะลงในธรรมวินัยขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไง ถ้าลงในธรรมวินัยขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ขอนิสัย ได้นิสัย

นี่ไง แม่่นกกับลูกนกไง เลี้ยงดูกันตั้งแต่ตัวอ่อน แล้วฝึกบิน นกมันต้องบิน บิน บิน

เจ้าขุนทองติดทิฏฐิฐานะในกรงของตนนะ บินไม่เป็น ถ้าบินเป็นนะ นกมันบิน มันหลับตาลืมตา เวลabinมันก็ลืมตา เวลามันเหนื่อย เวลามันพักร้อน เวลามันนอน มันก็หลับตา

หลับตาลืมตามันเป็นเรื่องของสรีระ เรื่องของร่างกาย จิตใจจะหลับตาลืมตามันสว่างไสว มันสว่างโพลงในใจดวงนั้น เวลาปัญญามันเกิดนะ มันเกิดที่จิตนั้น เวลาจิตตภาวนาๆ เขาต้องจิตตภาวนา ไม่ใช่ปากภาวนา ไม่ใช่แต่น้ำลาย

สิ่งที่ว่าเจ้าขุนทองออเฮาะออเลาะอยู่ในกรงของตัวนั้นนะ อยู่แต่ในกรงนะ ขุนทองออเฮาะจะกินกล้วย “แม่จ๋าๆ จะกินกล้วย” ออเฮาะออเลาะอยู่นั้นนะ นั้นนะเจ้าขุนทอง มันไม่เป็นความจริงหรอก แต่ถ้าเป็นความจริงๆ มันเป็นความจริง เป็นความจริงขึ้นมาๆ เป็นปัจจัยตั้งเป็นสันทิฏฐิโก เห็นไหม

อย่างเช่นชาวพุทธเรา ชาวพุทธเรานะ ทุกคนอยากจะประพฤติปฏิบัติ แต่มันด้วยอำนาจวาสนาของคน เวลาประพฤติปฏิบัติขึ้นมา สำนักปฏิบัติทั่วๆ ไปเขาก็ปฏิบัติของเขา จะถูกจะผิดเขาก็เพื่อความสงบระงับนั้น ความสงบระงับมันอยู่ที่ว่าผู้ที่ให้ค่า “นี่นิพพานๆ” ใต้นั้นก็เกินไป แต่โดยธรรมชาติ สำนักไหนเวลาปฏิบัติเขาก็จะให้ผ่อนคลาย

ศาสนาพุทธนี้ยิ่งใหญ่มาก หลวงตาท่านบอกไว้เลย ศาสนาพุทธเหมือนห้างสรรพสินค้า ใครเข้าไปหาสินค้า ใครมีความรู้ความสามารถมากน้อยขนาดไหน ห้างสรรพสินค้ามันมีของหลากหลายมหาศาล แล้วมันอยู่ที่ชาวพุทธนี้แหละ อยู่ที่เรา เรามีอำนาจวาสนามากน้อยแค่ไหน ถ้าเรามีอำนาจวาสนาของเรา เราสามารถทำได้ เราสามารถทำได้

แล้วถ้ามีอำนาจวาสนา เวลาครูบาอาจารย์เรานะ ทำไมองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าทำได้ ในบรรดาสัตว์สองเท้าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าประเสริฐที่สุด องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าก็เป็นมนุษย์ เราก็เป็นมนุษย์ หลวงปู่มั่นก็เป็นมนุษย์ เราก็เป็นมนุษย์ แต่เป็นมนุษย์ที่มีศักยภาพ เป็นมนุษย์ที่ยิ่งใหญ่ เป็นมนุษย์ที่มีหัวใจที่เป็นธรรม ท่านมีอุดมการณ์ของท่าน ท่านมีสติปัญญาของท่าน พยายามแสวงหาทางออกกับใจของท่าน หาทางออกกับใจของท่านเหมือนกับเราหาทางออกกันอยู่นี้ไง ถ้าเราหาทางออกกันอยู่นี้ในหัวใจของเรา เราถามใจสิ ยังสงสัยอยู่หรือไม่

สงสัยทุกเรื่อง จิตจะเป็นสมาธิไม่เป็นสมาธิ จิตจะลงไม่ลง จะเกิดปัญญาไม่เกิดปัญญามันเกิดตอนกิเลสมันหลอก แจ่มแจ้งนะ พอมันผ่านไปแล้ว เอ๊ะ! อะไรวะ ใช่ว่าหรือเปล่า สงสัยทั้งสิ้น ถ้าสงสัยนั่นคือประสบการณ์ของจิต การประพฤติปฏิบัติขึ้นมามันเป็นเรื่องธรรมดา

แม่นก มันจะสอนให้ลูกมันบินนะ มันบินออกไปข้างนอกก่อน ไปเกาะที่คอน เกาะตามกิ่งไม้ แล้วก็พยายามส่งเสียงเรียกให้กำลังใจ ให้บิน บิน บิน ให้ลูกมันหัดบินไป

นี่ก็เหมือนกัน เวลาเราประพฤติปฏิบัติของเรา เวลาเรารู้ไปเห็นสิ่งใด เวลามันรู้เห็นขึ้นมา โอ้โฮ! สุดยอด แหม! ธรรมะมันยอดเยี่ยมมาก พอเดียวเวลามันผ่านไป เอ๊ะ! จริงหรือเปล่า มันก็เหมือนจะฝึกบินนั่นแหละ ลูกนกมันจะบิน

ถ้าลูกนกมันจะบิน มันก็ต้องฝึกหัดของมัน เวลาลูกนกมันจะบิน มันอาจจะตกก็ได้ ลูกนกที่ไม่มีวิสาสนา มันเป็นเหยื่อของนักล่าก็ได้ ในการประพฤติปฏิบัติของเราอาจจะผิดพลาดก็ได้ แต่มันจะผิดพลาดหรือไม่ผิดพลาดมันต้องมีการกระทำ ครูบาอาจารย์ท่านฝึก ฝึกหัดอย่างนี้ เพราะคนมันมีกิเลส

คนเรามีกิเลสนะ จิตนิสัยคนไม่เหมือนกัน การประพฤติปฏิบัติขึ้นมา กรรณฐาน ๔๐ ห้อง การทำความสงบ ๔๐ วิธีการ ทำไมถึงต้องมีถึง ๔๐ วิธีการละ ต้องมี ๔๐ วิธีการเพราะอะไร เพราะจิตนิสัยของสัตว์โลกนี้ ใจนี้ ใจองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าประเสริฐอย่างนี้

ถ้าเขาอยู่อย่างเดียว พุทโธๆ อย่างเดียว รัมโม สังโฆ มรณานุสติ เทวदानุสติ ปัญญาอบรมสมาธิ มีแตกต่างหลากหลายเพราะอะไร ถ้ามันมีสิ่งใดสิ่งหนึ่งอย่างเดียวมันเครียด แล้วมันทำแล้วกิเลสมันรู้ทัน

เวลาหลวงตาท่านสอนใจ เวลาภาวนาใจอย่างกับหมาตาย

หมามันตายมันใจขนาดไหน เราเป็นคนนะ แล้วนักปฏิบัติอีกด้วย เป็นชาวพุทธด้วย เป็นลูกศิษย์พระพุทธเจ้าด้วย ใจยิ่งกว่าหมาตาย หมาตายยังฉลาดกว่าเราเลย ฉลาดกว่าเพราะว่าเราไม่มีอุบายวิธีการใจ

เวลาปฏิบัติมันจะผิดมันจะพลาดไม่ต้องไปเสียใจ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ๖ ปี หลวงปู่มั่นสมบุญสมบันขนาดไหน เวลาครูบาอาจารย์ของเราสมบุญสมบันมาก การสมบุญสมบันนั้นก็เพื่อค้นคว้าหาใจของตน

ใจหายากไหม ใจของเราหายากไหม ใจของเราแท้ๆ ปฏิสนธิจิตเกิดในไข่ ในครรภ์ ในน้ำ ครำ ในโอปปาทิกะ ตัวจิตเป็นตัวเกิด เวลาเกิดขึ้นมาแล้วเป็นมนุษย์ นี่สมมุติ สมมุติว่าเป็นคนแล้วจิตล่ะ

พอสมมุติเป็นคนแล้วก็อยู่ที่คนนี่ไง ไปหาหมอ หมอตรวจที่ร่างกายนี่ไง ไปหาจิตแพทย์ จิตแพทย์ก็ทำให้จิตเรากลับมาเป็นปกตินี่ไง แล้วเวลาจะค้นหาจิต ใครหาจิตเจอ

นี่ไง มีแต่หลวงปู่มนัสนั้นแหละ เวลาลูกศิษย์ปฏิบัติผิดปฏิบัติถูก ท่านฟังเลย กำหนดดู เวลามานะ “มหา มหาปฏิบัติอย่างนั้นหรือ ทำอย่างนั้นเหมือนกับหมากัดกัน”

เวลาหลวงตาท่านพูดเลย ถ้าหลวงปู่มนัสนั่งจิตมาดูก่อนหน้านั้นสัก ๒-๓ ชั่วโมง ท่านจะไม่พูดแบบนี้ ไม่พูดแบบนี้เพราะตอนนั้นผมกำลังใช้สติปัญญาแยกแยะกับธาตุชั้นธรรมาธาตุเต็มทีเลย แต่การประพฤติปฏิบัติไป ๒-๓ ชั่วโมงแล้วมันเหนื่อยอ่อนมาก มันเพลีย ก็เลยกำหนดสมาธิ ย่นไว้ ย่นไว้ไม่ให้กิเลสมันรุกรมา พอตีหลวงปู่มนัสนั่งกำหนดจิตไปดูไง

“มหา มหาภาวนาอย่างนั้นหรือ ภาวนาอย่างนั้นเหมือนกับหมากัดกัน”

นี่เป็นผู้ที่ไปดูกับผู้ที่กระทำ เป็นทั้งเหตุและผล เป็นการยืนยัน เห็นไหม นี่พูดถึงว่าคนที่มีความฉลาดที่เข้าไปเห็นอย่างนั้นไง แต่ถ้าของเราละ

ของเรา เราไม่มีความสามารถขนาดนั้น เราก็พยายามจะทำของเราไง ถ้าเราพยายามจะทำของเรา จิตอยู่ไหน จิตอยู่ไหน

จิตที่เวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะมันอยู่กลางหัวอกนี่แหละ มันเป็นเรานี้แหละ มันเป็นส่วนความจริงนี่แหละ มันเป็นส่วนมีชีวิต จิตไม่เคยตายๆ นี่ไง แต่เวลาเกิดเป็นคน เกิดเป็นคนนะ วิบากกรรม

เกิดเป็นคนเพราะอะไร สายบุญสายกรรมไง เกิดจากพ่อจากแม่ไง เกิดกับพ่อแม่สิ่งใด ดีเอ็นเอ พันธุกรรมเปื้อน แต่กรรมไม่ใช่ กรรมของใครของมัน สายบุญสายกรรมไง แต่สายบุญสายกรรม นี่ไง พอเกิดมาแล้วเป็นวิทยาศาสตร์เลยละ เกิดเป็นมนุษย์แต่หาใจของตนไม่เจอ แล้วเวลามาศึกษาธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าก็กลายเป็นเจ้าขุนทองบ่นพรวดพราดออกเฮาอะอยู่นั่นละ

ขุนทอง บิน บิน เห็นไหม นกมันต้องบิน นี่ไง ทำสมาธิให้เป็นก่อน เพราะทำสมาธิไม่เห็นไหม

สมาธิจับ ทำสมาธิแล้วค้นคว้าหากิเลส เพราะเขาบอกว่ากิเลสเป็นนามธรรม จะเห็นมันได้อย่างไร

มันยืนยันได้ทั้งหมดในคำพูดนั้นนะ

๑. ทำสมาธิไม่เป็น เพราะสมาธิหลับตาลืมตามันไม่มี

๒. กิเลสเป็นนามธรรม จะไปเจอมันได้อย่างไร

นี่ไง แต่เวลาหลวงตาท่านสอนใจ ทำความสงบของใจเข้ามา ใจสงบแล้วเป็นสัมมาสมาธิ สมาธิจับ จับอะไร จับอะไรละ

ถ้าจับ เวลาจับ เห็นกาย เห็นเวทนา เห็นจิต เห็นธรรมตามความเป็นจริงใจ ถ้ามันจับได้ หนุน ผีก็หัดวิปัสสนา มันจะเกิดข้างหน้าหนุนนะ นี่ยังไม่ใช่ แค่ว่าจับ พอจับได้แล้วเดี๋ยวก็ผิดพลาด เดียวก็หลุดไม่หลุดมือไป

เวลาจับได้ เวลาคนไปเห็นกายนะ ตะลึงพริ้งเพริด เวลาคนจับเวทนาใจ ถ้าเวทนาเป็นเรา นะ นั่งสมาธิไป เวทนาเป็นเรา เราเป็นเวทนา โอ้ย! เจ็บปวดมาก แล้วพยายามสู้กัน ด้วยพุทโธ บ้าง ด้วยปัญญาบ้าง มันปล่อยเวทนาได้ นั่นสมณะ

เวลาหลวงปู่เจี๊ยะเวลาท่านสอนกำหนดตามข้อ กำหนดบังคับให้นึกถึงข้อ ข้อนิ้ว ข้อมือ ข้อศอก หัวไหล่ วนอยู่อย่างนี้ ท่านบอกวนอยู่อย่างนี้ได้ ๒-๓ ชั่วโมง นั่นนะสมณะ

จิตสงบแล้วเป็นสัมมาสมาธิแล้วจับ ถ้ามันจับได้ ตรงจับได้นี่สำคัญมาก แล้วส่วนใหญ่ จับไม่ได้ มันถึงว่าสำนักปฏิบัติทั่วๆ ไปเวลาพูดฟังออกหมดละว่าได้แค่ไหน รู้แค่ไหน อยู่แค่ไหน

นกแรงมันบินสูง นกเหยี่ยวบินเร็ว นกกระเจอกมันบินหลบหลีก แล้วพวกนกที่มันหาแมลง เป็นอาหารละ มันบินของมันนะ

นี่ไง เวลาชั้นของปัญญามันไม่มีขอบเขตหรอก หลวงตาจะบอกเลย สัมมาสมาธิน้ำฉันทน์ แก้ว สมาธิคือสมาธิ สมาธิแก้กิเลสไม่ได้ ไม่มีสมาธิจะไม่มีโลกุตตระ

โลกุตตระ ศील สมาธิ ปัญญา

ความคิด เจ้าขุนทองที่พูดเป็นปัญญาๆ กันนั้นนะมันไม่มีสมาธิ มันเป็นโลกียะ สัมตากัน
เก็บหญ้าถางหญ้า เขาบอกนั้นละเป็นการวิปัสสนา วิปัสสนาแล้วได้มรรคได้ผลทั้งหมดเลย ผู้
ที่มาปฏิบัติได้มรรคได้ผล จะสิ้นกิเลสไปทั้งสิ้นเลย สงสารชาวพุทธที่ไม่มาทำอย่างนี้

เจ้าขุนทอง บินเสียก่อน บิน หัดบิน

ถ้าบินได้ ทำสมาธิก่อน ศีล สมาธิ ปัญญา ถ้าไม่มีสมาธิละ มันจะเป็นโลกุตตระไปไม่ได้
โลกุตตรธรรมๆ เพราะเรายังหาใจของเรายังไม่เจอ เหตุที่การเกิด จิตปฏิสนธิจิต ปฏิสนธิจิตเกิด
ในไข่ ในครรภ์ ในน้ำคร่ำ ในโอปปาติกะ

เทวดา อินทร์ พรหม โอปปาติกะที่มาพึ่งเทศน์ๆ เขาบอกว่ามันไม่มี วิญญาณมันไม่มี

วิญญาณไม่มีหรือ กามภพ รูปภพ อรูปภพ นี่ไง ๓ โลกธาตุ

เวลาหลวงตาท่านบอกเลย เวลาสิ้นกิเลสไปแล้วนะ หัวใจนี้ครอบ ๓ โลกธาตุ ใหญ่กว่า ๓
โลกธาตุ กว้างขวางกว่า ๓ โลกธาตุ ครอบ ๓ โลกธาตุ

นี่บอกไม่มี ไม่มีหรือก ไม่มี

เจ้าขุนทอง เจ้าขุนทองออเฮาะออเลาะอยู่อย่างนั้นนะ เจ้าขุนทอง บิน บิน บินก่อน บินให้
ได้

ถ้าบินขึ้นมา ทำความสงบของใจเข้ามา พอใจสงบระงับเข้ามา อจินไตย ๔ นะ พุทธวิสัย
กรรม โลก ฌาน ความสงบ ฌานเป็นอจินไตย คำว่า “อจินไตย” มันเป็นไปได้หลากหลาย มันเป็นไปได้
หลายวิธีการ แล้วมันเป็นไปโดยจิตนิสัย เป็นโดยอำนาจวาสนา เป็นโดยบุญโดยกรรมของคน
มันมีที่มาที่ไปทั้งนั้นนะ

ธรรมทั้งหลายมาแต่เหตุ ใครสร้างเวรสร้างบุญมาขนาดไหนแตกต่างกัน คนเราเกิดมาไม่
มีใครทำเวรทำกรรมมาเสมอกัน เหมือนกัน เท่ากัน ไม่มี ลายนิ้วมือของเราไม่เหมือนกันสักคน
หนึ่ง เวรกรรม ลายพิมพ์ของจิตไม่มีการเหมือนกันสักคนหนึ่ง

แล้วเวลาลายพิมพ์ของจิต จิตที่มันจะเข้าไปหาสู่ตัวของมัน ถ้าจิตมันสงบระงับเข้ามา จิต
สงบระงับเข้ามาเป็นขั้นเป็นตอนเข้ามานะ ขณิกสมาธิ อุปจารสมาธิ อัปปนาสมาธิ เวลามันสงบ

เข้ามาสงบมากสงบน้อยขนาดไหน สงบมากสงบน้อยขนาดไหนมันก็เป็นน้ำหล่อเลี้ยงในนักปฏิบัติเรานี่ไง

นี่ไง ทุกข์ควรกำหนด ทุกข์ควรกำหนด แล้วเวลามันสุขล่ะ

เวลาประพาศปฏิบัติขึ้นมา เดี๋ยวจกรรม นั่งสมาธิภาวนา ตรากตรำกันมีแต่ความทุกข์ ความยากทั้งสิ้น แต่เวลาครูบาอาจารย์ของเราพร้อมที่จะทุกข์ ทุกข์ขนาดไหนก็ได้ อยากจะเห็นหน้าทุกข์

เวลาธรรมะฟากตายๆ เวลามันเอาความตายมาเผชิญหน้าน่ะ อะไรจะตายก่อน ขอดูใครตาย เวลาหลวงตาท่านพูด ความตาย อะไรตาย สุดท้ายแล้วกิเลสตาย

แต่เรากลัวตาย เราอยากจะมีชีวิตยืนยาว ยืนยาวไว้ทำไม ยืนยาวไว้ให้กิเลสมันหลอกใช้ใหม่ แต่ถ้าจะเอาจริงเอาจัง เผชิญหน้ากับมันในปัจจุบันนี้ สู้

นี่พูดถึงเวลามันทุกข์มันยากไง เวลามันทุกข์มันยากนะ ถ้าใครมีสติปัญญา เวลาสติปัญญา หลวงตาท่านชมมาก ใครคิดเป็น ใครปลุกปลอบใจตัวเองเป็น นั้นจะเลี้ยงตัวเองได้

ถ้าเราปลุกปลอบใจของเราไม่ได้ เราต้องอาศัยครูบาอาจารย์เป็นผู้ให้น้ำเลี้ยง ครูบาอาจารย์ พ่อแม่คอยดูแลใจ แม่ของมันต้องหาเหยื่อป้อนๆ ให้อุ้มมันไม่ป้อน เดียวลูกมันตาย

นี่ไง อยู่กับครูบาอาจารย์ อาศัยครูบาอาจารย์เป็นที่พึ่งที่อาศัย แต่ถ้ามันคิดได้เองๆ มันจะโตขึ้นเรื่อยๆ ใจ ถ้าโตขึ้นเรื่อยๆ เวลาภาวนาขึ้นมา เพราะอะไร เพราะเวลาภาวนามันจะเป็นปัจจัยตัดัง สันติภูมิโก รู้เฉพาะใจดวงนั้นนะ

หาใจดวงนั้นก่อน หาใจดวงนั้น หาใจดวงนั้นไม่ต้องไปหาที่โลกธาตุไหน พระกรรมฐาน เวลาเข้าป่าเข้าเขาไป เขาธุดงค์ไป เขาก็ไปหาหัวใจนี้

แล้วเวลาหาหัวใจ คนที่ทำความสงบของใจได้ ถ้าเคยได้สภาพสิ่งใด เขาจะไปหาสภาพแวดล้อมอย่างนั้น ถ้าสภาพแวดล้อมอย่างนั้นมันทำให้สงบได้ ทำความสงบเข้ามา ถ้าจิตมันสงบแล้วยกขึ้นสู่วิปัสสนา ตรงยกขึ้นวิปัสสนา ตรงยกขึ้นสู่วิปัสสนานั้นมันจะไปโลกุตตรปัญญา โลกุตตรปัญญาไปอยู่ตรงนั้น ไม่ใช่โลกียะ โลกุตตระโดยที่พำเพ็ญ

โลกียะ โลกุตระมันเกิดจากสัมมาสมาธิ สัมมาสมาธิมันเป็นสากล มันเป็นเรื่องของ
จิตใจของมนุษย์ จิตใจของเทวดา อินทร์ พรหม จิตใจของสิ่งที่มีชีวิตนะ

ส่วนฤๅษีชีไพรนั้นเขาทำสมาธิของเขานั้น เขาทำฌานโลกีย์นั้นเขาทำเพื่ออภิญา
เพราะด้วยวุฒิภาวะ ด้วยวาสนาของเขา เขาทำสมาธิเพื่อสมาธิไง ฤๅษีชีไพรเขาทำสมาธิเพื่อ
สมาธิ เขาทำสมาธิเพื่อความสงบระบียบของเขา มันจะเป็นสัมมาเป็นมิจฉา เขาทำแค่นั้นพอ

แต่เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เวลาทำศีล สมาธิ ปัญญา ต้องการความสงบ
ของใจ

เขายกข้อต้องเป็นฌานๆ

สมาบัติ ๖ สมาบัติ ๘ ฌาน ครูบาอาจารย์เราทำเล่นทั้งนั้นนะ หลวงปู่ขาว ครูบาอาจารย์
เรื่องนี้เรื่องปกติ เรื่องทำได้ทั้งนั้น ทำได้ทั้งสิ้น

แต่มันการเข้าการออก ปฐมฌาน ทุตติฌาน ตติยฌาน จตุตถฌาน อากาสนัญญายตนะ
วิญญานัญญายตนะ อากิญจัญญายตนะ เนวสัญญานาสัญญายตนะ เวลาจะเข้าจะออก

คำว่า “สมาบัติ ๘” สมาบัติ ๘ คือมันไม่เท่ากัน พอมันไม่เท่ากัน มันมี ๑ มี ๒ มี ๓ มี ๔
การได้มี ๑ มี ๒ มี ๓ มี ๔ มีการเคลื่อนไหว การเคลื่อนไหวจาก ๑ ไป ๒ จาก ๒ ไป ๓ จาก ๓ ไป
๔ พอไป ๔ ขึ้นมาแล้วมันก็ขึ้นสู่อากาสนัญญายตนะ มันมีการเคลื่อนไหวๆ เคลื่อนไหวแล้วมัน
ได้อะไร เคลื่อนไหวมันได้กำลัง เห็นไหม

คู่มือเตอร์ลี มอเตอร์มันหมุนขึ้นมา มอเตอร์กับแม่เหล็กเวลามันหมุน มันมีการเสียดสีกัน
เกิดพลังงานไฟฟ้า นี่ก็เหมือนกัน เวลาเข้า จิตมันเข้า เข้าจาก ๑-๒-๓-๔ แล้วก็อากาสนัญญ
ายตนะ เข้าออกๆ มันก็เกิดอภิญา

โห! ฌานอะไรของมึง พระพุทธเจ้าถึงไม่เอาไง พระพุทธเจ้าก็ไปปฏิบัติมากับอุทกดาบส
อาฬารดาบส สมาบัติ ๖ สมาบัติ ๘ แล้วเวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าจะมาประพฤติ
ปฏิบัติ ศีล สมาธิ ปัญญา

สมาธิๆ สมาธิก็เป็นสมาธิไง ขณิกสมาธิ อุปจารสมาธิ มั่นเดิบโต จากขณิกะมันมีกำลังมากขึ้น จากกำลังมากขึ้น ถ้าทำสูงขึ้นๆ มันก็จะเป็นอัปนาสมาธิ อัปนาสมาธิสักแต่ว่า

นี่เขาบอกว่า “แยกกายแยกจิต แยกกายแยกจิต”

อัปนาสมาธิมันแยก คนภาวนาไม่เป็นพูดไม่ได้ แล้วพูดออกมาตำรวจจับนะ อัยการส่งฟ้องทันทีเลยละ เพราะมันพูดผิดใจ คนพูดเรื่องฉฉฉฉ ถ้ามันไม่เป็นมันพูดมา หลักฐานคำพูดมันฟ้องหมดละ แล้วมันทิ้งหลักฐานไว้โดยที่มันยังไม่รู้ละ อาชญากรรมมันทำแล้วบอกว่าตำรวจจับไม่ได้ ไม่มีใครรู้เท่า ละเอียดรอบคอบ แต่มันทิ้งหลักฐานไว้เต็มเลย “นี่เป็นฉฉฉฉ”

แต่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า คือ สมาธิ ปัญญา เพราะฉฉฉฉคือการเคลื่อนไหว ปฐมฉฉฉฉ ทุตติฉฉฉฉ ตติฉฉฉฉ จตุตฉฉฉฉ การเคลื่อนไหว

เขาบอกการเคลื่อนไหวนี้มันมีจรรณะ ๑๕ นะ มันมีความรู้ๆ

นั่นคือพลัง มันเคลื่อนไหวนะกำลังของมัน แล้วมันเป็นอภิญญา มันส่งออกไป นี่ถึงบอกว่าฤาษีชีไพรเขาทำสมาธิเพื่อสมาธิ เรื่องฉฉฉฉสมาบัติก็เรื่องฉฉฉฉสมาบัติ

แต่เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าจะทำเพื่อมรรค เพื่อมรรคเพื่อการรู้เท่าทันตนเอง รู้เท่าทันตนเอง มันจะเกิดศีล ศีลคือความปกติของใจ ศีลคือไม่มั่วสา ศีลคือพูดความจริง ศีลคือไม่เจ้าขุนทองๆ เจ้าขุนทองออเฮาะออเลาะไป ถ้ามันมีศีลมันจะรู้เลยว่าวันนี้โกหกไปกี่เรื่อง วันนี้พูดไปแล้วจริงหรือไม่จริง นี่ขุนทองไง บินเถอะ บิน

ถ้ามันศีล สมาธิ ปัญญาไง ถ้ามันมีศีล ศีลคือความปกติของใจ แต่ถ้าทำสมาธิขึ้นมาสมาธิหลับตาลืมตาอย่างไร สมาธิที่เราทำกันอยู่นี้ถ้ามันผิดมันพลาด มันผิดมันพลาดคือประสพการณ์ของคน คนทำงานต้องผิดพลาดทุกคน เพราะเราจะหาความจริง

ปลูกต้นไม้ รดน้ำพรุนดินที่โคน ผลมันออกที่ปลาย

ทำไมรดน้ำที่โคนนะ ทำไมผลมันไปออกที่ปลาย ดอกไม้ ผลไม้ มันไปออกบนต้นนู่นนะ

นี่ก็เหมือนกัน เราหายใจเข้านี่ก็พุท หายใจออกนี่ก็โธของเราเนี่ย รดที่โคน ออกที่ปลาย ไม่หลับตาลืมตาอะไรกับแข็ง หลับตาลืมตามาจากไหน มันไม่เกี่ยวเลยที่หลับตาลืมตา

สมาธิคือสมาธิไง สัมมาสมาธิก็คือสัมมาสมาธิไง ถ้าจิตมันสงบแล้ว สมาธิจับ เดี่ยวโลกุตระมันจะมาถ้าทำถูกต้อง เป็นสัมมาทิฏฐิถูกต้องดีงามมันจะเป็นโลกุตตรธรรม เพราะเราแสวงหาโลกุตตรธรรม

เราเกิดมา เราเกิดมาในโลกเป็นโลกียธรรมทั้งสิ้น แต่โลกียธรรมมันจะสงบลงได้ด้วยสัมมาสมาธิ แต่สมาธิเขาบอกว่าสมาธิที่ลืมหืมตาๆ อันนั้นมันสงบระดับอะไรเข้ามา มันเป็นเรื่องโลกๆ มันเป็นเรื่องของจินตนาการ จินตนาการว่าฉันมี ๑ ๒ ๓ ๔ ๕ ๖ ๗ ๘ ๙ ๑๐ ๑๑ ๑๒ ๑๓ ๑๔ ๑๕ ๒๐ มันจะเป็นสมาธิตรงไหนละ มันหวังว่ามันจะไม่ครบไง มันหวังว่าจิตมันจะไม่สว่างโพล่งมันไม่รู้แจ้งไง แล้วมันจะเป็นกำลัง มันสมาธิจริงสมาธิปลอมมันนะ

ถ้าสมาธิจริงๆ สมาธิคือสมาธิ ด้วยสติสัมปชัญญะ มีสติคือสติ สติ สมาธิ สมาธิคือจิตสงบระดับ โดยสติเราสมบูรณ์แบบของเรา เรามีหิริมีโอตตปปะ มีความเกรงกลัวว่ามันจะเสื่อม มีความละเอียดใจ ละเอียดใจว่ามันจะเป็นจริงหรือมันจะเป็นความจอมปลอม

สมาธิคือสมาธิ แล้วสมาธิแล้วฝึกหัดให้มันมีกำลัง พอมีกำลังขึ้นมาแล้วนุ่มไปสู่จะยกขึ้นสู่ปัญญา ชั้นของปัญญาไม่มีขอบเขต

นกแร้งมันบินสูงนะ มันมองได้กว้างไกล มันหาเหยื่อของมันได้ ถ้าชั้นของปัญญามันจะมีสติปัญญาที่กว้างไกลที่จะแสวงหา ถ้ามันหาจิตมันเจอ

ถ้าหาจิตไม่เจอเป็นสัญญา เป็นความจำ เป็นนกขุนทองท่องอยู่อย่างนั้นนะ แล้วขยายความไปขยายความมา ใครๆ ก็ขยายได้ แต่เขาไม่ขยาย เขารู้ว่ามันเป็นการเพ้อเจ้อ มันเป็นการเพ้อเจ้อ

ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้านะ ศีลธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเพื่อเจ้อได้อย่างไร

ศีลธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เขาศึกษามาแล้วให้มาปฏิบัติ เขาไม่ได้ศึกษามาเป็นเจ้าขุนทอง

ศึกษามาแล้วมันเพ้อเจ้อตรงไหน จะบอกเพ้อเจ้อ

บอก โอ้ย! นี่คุณแคลนธรรมะพระพุทเจ้า

ไม่คุณแคลน ธรรมะพระพุทเจ้า ภาคปริยัติเป็นภาคปริยัติ เป็นธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า แต่ถ้าเราประพฤติปฏิบัติมันจะเป็นของเราไง มันจะเป็นสันติภูมิโก มันรู้เฉพาะตน ถ้ามันรู้จริงขึ้นมาละ โอ้โฮ! เสร้าละ ครูบาอาจารย์ของเราที่ท่านประพฤติปฏิบัติ ทำไมเราโง่งอย่างนี้ ทำไมเราโง่งอย่างนี้ เวลามันไปเห็นจริงนะ เวลาไปเห็นจริงมันจะบอกเลยว่า ทำไมเราโง่งอย่างนี้ แต่ถ้าเป็นปัจจุบันนะ เราฉลาด กิเลสมันพาลฉลาดนะ พาลฉลาดพาเข้ารกเข้าพง

สัญญา นั่นเป็นสมบัติของพระพุทเจ้า ศึกษาธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ศึกษาแล้วให้วางไว้ วางไว้แล้วให้ประพฤติปฏิบัติเป็นสมบัติของเรา แล้วถ้าเป็นสมบัติของเรานะ มันออกมาจากใจ ไม่ต้องใช้สมุด ไม่ต้องใช้ดินสอ ไม่ต้องคอยใช้จอบคอมพิวเตอร์คอยชื้ออยู่อย่างนั้นนะ เพราะเดี๋ยวมันลืมนะ มันลืมนะมันขยาย ๑๕ ๑๖ ๒๐ ๓๐ อยู่นั้น นั่นสัญญาทั้งนั้น ตลก เด็กเล่นขายของ มันเป็นเรื่องโลกๆ

แต่เวลาศึกษาธรรมะภาคปริยัติ ปริยัติ ปฏิบัติ เวลาศึกษามาเป็นปริยัติ เวลาจะปฏิบัติฯ
วาง

หลวงปู่มั่นท่านสอนหลวงตาใจ “มหา การเรียนเป็นถึงมahamanะ ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสูงสุดยอดเยี่ยมนะ เทิดไสงศรีชะไว้ในลิ้นชักสมองแล้วล็อกมันไว้ อย่าให้มันออกมา แล้วปฏิบัติไปเถอะ”

ถ้าปฏิบัติไปพร้อมกัน คนที่ปฏิบัติไปพร้อมกัน เรารู้ทุกเรื่องเลย แล้วเราทำขึ้นไม่เป็นความจริง มันไม่เป็นความจริงสักเรื่องหนึ่งเลย เพราะไอ้รู้ทุกเรื่องนั้นมันคอยวาดภาพ คอยสร้างภาพ คอยทำให้มันเป็นไป มันเป็นการบันทึกความเพียรของเรา มันเป็นการบันทึกกำลังของเรา มันเป็นการบันทึกเราทั้งนั้นเลยโดยที่เราไม่รู้ ไม่รู้ตัวนะ

แต่เวลาหลวงปู่มั่นท่านสอนใจ ให้วางไว้ก่อน แล้วเราประพฤติปฏิบัติไป

เวลาหลวงตาท่านพูด เวลาประพฤติปฏิบัติไปตามความเป็นจริง เวลามันเป็นจริงขึ้นมาละ อ้อ! อันเดียวกันจริงๆ ท่านพูดประจำ สมกับที่หลวงปู่มั่นพูดทุกเรื่องเลย เพราะหลวงปู่มั่นท่านสมบุกสมบันมาก่อน

เราที่มีครูบาอาจารย์ที่สมบุกสมบันมา มันจะผิดมันจะถูกไม่สำคัญ ไม่สำคัญตอนปฏิบัติ
นี่นะ บอกไม่สำคัญ ผิดก็ได้...ไม่ใช่

คำว่า “ไม่สำคัญ” คือให้เรามีประสบการณ์ไง ถ้าเราไม่ปฏิบัติเราจะรู้อะไร ถ้าเราไม่
ค้นคว้าเราจะรู้หรือ ถ้าเราไม่ทำเราจะเป็นหรือ

เราจะเป็นนะ เราจะทำได้ เราจะทำได้มันก็ไปจากเราแหละ

หลวงตาท่านสอนไง การปฏิบัติที่ยาก ยากอยู่คราวหนึ่งคือคราวเริ่มต้นนี้

คราวเริ่มต้น คนทำงานไม่เป็นนะ คนเก่งกาจมาก มีความสามารถทำสิ่งใดประสบ
ความสำเร็จทุกเรื่องทางโลก เวลามาศึกษาปฏิบัติธรรมไม่ได้อะไรสักเรื่องเลย

เราไม่อยากเอ่ยชื่อ หลวงตาท่านพูดประจำ เป็นศาสตราจารย์ใหญ่มาก รู้ไปทุกเรื่องเลย
เวลามาศึกษา ท่านพูดเลย ทำไม่ได้ ทำไม่ได้

เขาก็อยากได้นั้นแหละ แต่ความรู้อันนั้นนะ ความรู้ในใจของเขานั้นแหละ มันรู้ไปก่อน
แล้วปฏิบัติให้ใจมันเป็นจริงขึ้นมามันเป็นไปไม่ได้ไง

ในวงกรรมฐานเขาเห็นมามากมายมหาศาล เขาถึงบอกว่านี่คือสัญญา ถ้าเอาแล้วมันจะ
ตะมันจะติดกันอย่างนี้ ตะถิบจนไม่มีจุดเย็น ตะถิบจนการทำของตนไม่สมความปรารถนาของ
ตน ตะถิบจนตัวเองล้มเหลวไปนะ ล้มไปแล้วนั้นก็วสานของเขา แต่ถ้าเราเห็นอย่างนั้นแล้วเป็น
กรณีศึกษา แล้วเวลาเราจะทำของเรา ทำให้มันเป็นจริงขึ้นมา

สิ่งที่มีการศึกษา เราศึกษามาทั้งสิ้น ใครๆ ก็มีปัญญาทั้งสิ้น ใครจะหลอกใคร

การประพฤติปฏิบัติ บุคคล ๔ คู่ โสดาปัตติมรรค โสดาปัตติผล สกิทาคามีมรรค สกิทาคา
มิผล อนาคามีมรรค อนาคามีผล อรหัตตมรรค อรหัตตผล

เวลาหลวงตาท่านไปคุยกับหลวงตาบัว

อ้าว! ว่ามาสิ ๑ ๒ ๓ ๔

อ้าว! ไปอีกสิ

เอ๊อะๆ

ธมฺมสากจุฑา ในวงกรรมฐาน วงครูบาอาจารย์เรามันมี ความจริงเป็นความจริงวันยังค่ำ
ที่นี้ความจริงเป็นความจริงวันยังค่ำ บุคคล ๔ คู่ละ

ไฉน! แค่สมาธิหลับตา ลืมตา มันเป็นเบสิกเป็นพื้นฐานในการปฏิบัติ เบสิกพื้นฐานมัน
เป็นไปไม่ได้แล้วมันจะไปไหน มันเป็นไปได้อย่างไร ต้นคด ต้นแหลกเหลว ต้นล้มเหลว มันจะไป
ไหน ปลุกต้นไม้เอาปลายมันปักลงดิน แล้วเอารากมันลอยฟ้าไว้ รดน้ำมันจะขึ้นหรือ มันเป็นไป
ไม่ได้หรอก มันเป็นไปไม่ได้ แต่ก็ปัญหาสังคมไง ที่เขาเชื่อ เขาเชื่อของเขาไป

ถ้าเขาไม่มาวุ่นวายกับกรรมฐาน เราไม่สนใจเลยนะ เรื่องนี้เห็นมานานแล้ว รู้มาตั้งแต่
ใหม่ ๆ นู่นนะ เห็นหมดละ แต่มันเรื่องของเขา กรรมของสัตว์

เจ้าขุนทองจะติดในทฤษฎีมานะของตนอย่างไรก็เรื่องของเจ้าขุนทอง เจ้าขุนทองมา
หลับตา ลืมตา มาจิกมาตีเขามันมีประโยชน์อะไร นี่มันเรื่องของเจ้าขุนทอง

แต่ของเรา เราจะเป็นสิ่งใด เราจะเป็นกระฉิบกระฉูด เราจะเป็นนกสิ่งใดเราก็เป็นนก เรา
ก็บินของเราได้ เราก็มีความสามารถที่จะหาอาหารได้ เราจะเลี้ยงชีพของเราได้ ให้เป็นอิสระได้ นี่
ถ้าการประพฤติปฏิบัติตามความเป็นจริงไง

ถ้าการประพฤติปฏิบัติตามความเป็นจริงของเรา เราจะย้อนกลับมาที่เรานี้ เรื่องของ
สังคมเป็นเรื่องของสังคม เรื่องของโลกเป็นเรื่องของโลก เรื่องความจริงขึ้นมา ในใจเรามีโลกกับ
ธรรม

โลกคือความคิดฟุ้งซ่านอยู่ นี่ โลกคือการศึกษามาแล้วเป็นแนวทางที่เราจะเข้าไปสู่สัจจะ
ความจริง เข้าสู่ธรรมในใจของเรา ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ปัญญาที่ทวน
กระแสกลับเกิดจากภาวนามยปัญญา ปัญญาที่เกิดจากการภาวนา

การศึกษานั้นวางไว้ การศึกษานั้นเป็นสมบัติขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็น
ธรรมเนียมเป็นศาสดา ไม่ใช่ของเรา แต่ศึกษาไว้เป็นการทดสอบตรวจสอบในการประพฤติปฏิบัติ
ของเราว่ามันเป็นจริงหรือมันไม่เป็นจริง

ถ้ามันเป็นจริงๆ มันสงสัย มันดีวันสองวันเท่านั้นนะ แล้วพอเราจะเอืยดรอบคอบขึ้นไป
เดี๋ยวก็เห็น เวลากิเลสมันมีนะ หลวงตาท่านเน้นย้ำเลย กิเลสในใจพวกเรามีไม่มี

มี มีเพราะอะไร มีเพราะเกิดนี่ไง คนเกิดนะกิเลสทั้งนั้นนะ คนไม่มีกิเลสมาเกิดไม่ได้

แต่เขาบอกเขาไม่มีกิเลส เขาเกิดมาจากอริยบุคคล

คนไม่มีกิเลสเกิดไม่ได้ ฉะนั้น เรามีกิเลสทุกคน ถ้าเรามีกิเลสกันทุกคน กิเลสในใจของเรา
นั้นมันอยู่ที่ว่าอำนาจจิตของเรา ถึงจะมีกิเลสแต่ก็มีศรัทธามีความเชื่อ มีศรัทธามีความเชื่อ
เพราะมีศรัทธามีการเชื่อเป็นการจุดประกาย ถ้าไม่มีศรัทธาไม่มีความเชื่อมันจะไม่จุดประกาย

ในทางโลกเขาพูด เขาสุข เขามีความสุขมีความสุขรื่นเริงทางโลก ทำไมเขาต้องมาตรากมา
ตรามาวัดมาว่า เขาพูดกันอย่างนั้นนะ

เราบอกว่า เออ! ใช้นั้นทัศนคติของเขา แต่ถ้าเป็นของเรา นี่นักรบ

หลวงตาท่านสอนประจำ นี่นักรบ รบกับใคร รบกับกิเลสของตนไง

เราเกิดมาชาตินี้เรามีโอกาส เรามีโอกาสได้ประพฤติปฏิบัติ ได้ค้นคว้า ได้แสวงหา ได้รบ
กับกิเลสของเรา ถ้าเราได้รบกับกิเลสของเรา ถ้าเรามีความสามารถที่ประพฤติปฏิบัติขึ้นมาจน
เป็นธรรม ธรรมกับกิเลส เห็นไหม สงครามธาตุ สงครามขั้นสูง สงครามระหว่างธรรมกับกิเลส มัน
จะวิปัสสนา

เวลากลับขึ้นสู่วิปัสสนา โลกุตตระๆ ที่มันพูดกันอยู่เนี่ย เวลาปัญญามันเกิด ปัญญามันเกิด
มันต้องจับได้นะ จับกิเลสไง สมาธิจับ แล้วฝึกหัดใช้ปัญญา ปัญญามันจะตัด ทำลาย ทำลาย
กิเลสต้นหาความทะยานอยาก

แล้วถ้าปัญญามันตัด มันตัดด้วยอะไร

เวลาธัมมจักขุ ไข่ เทวเม ภิกขเว ทางสองส่วนที่ไม่ควรเสพ ทางสายกลาง ความสมดุลพอดี มัชฌิมาปฏิปทา ดำริชอบ งานชอบ เพียรชอบ มรรค ๘ ดำริชอบ งานชอบ เพียรชอบ ความสมดุลพอดีของมรรค ๘ ก็อยู่ที่การประพฤติปฏิบัตินี้

ทำสมาธิยังเกือบเป็นเกือบตาย สมาธิก็เป็นองค์หนึ่งในมรรค ๘ ถ้าทำสมาธิขึ้นมา สมาธิมีคุณสมบัติที่ทำให้เราพ้นจากความคิดแบบโลกๆ

พ้นความคิดแบบโลกๆ คือการศึกษาแบบนกแก้วนกขุนทองแล้วก็เอามาขยายความ นั่นนกแก้วนกขุนทอง นั่นเป็นสมบัติขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า สาธุ ธรรมและวินัยเป็นศาสดาของเรา แต่นั่นเป็นขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า แต่เวลาเราประพฤติปฏิบัติขึ้นมามันต้องเกิดเป็นสัจจะเป็นความจริงขึ้นมา ถ้ามีสติก็ต้องเป็นข้อสติกับตัวสติ สมาธิ ชื่อสมาธิกับตัวสมาธิ สมาธิหลับตาสมาธิลืมตาก็เป็นชื่อ แต่สมาธิจริงๆ มันอยู่กับเรา ถ้าเราทำเป็นจริงขึ้นมา เห็นไหม

ถ้าทำความเข้าใจของใจเข้ามา เอาสัจจะเอาความจริงขึ้นมา ถ้าเอาสัจจะความจริงขึ้นมาในใจของเราขึ้นมาแล้ว แล้วพยายามฝึกหัดดูแลใจ เพราะอะไร เพราะสมาธิมันมีเจริญแล้วเสื่อมเพราะอะไร

เพราะปกติเราเป็นปุถุชนคนหนา เวลาเราทำสมาธิขึ้นมาได้ พอเป็นสมาธิขึ้นมามันสุข มันสงบ มันระงับ นี่สมาธิเกิดกับเราเพราะเราฝึกหัด เราฝึกฝน เรามีเหตุ เราสร้างสติ เรามีคำบริกรรม เรามีการตรวจสอบ เรามีการรักษา มันทำรักษาขึ้นมามันก็สงบระงับขึ้นมาได้ แล้วถ้าเรารักษาไม่ดีมันก็เสื่อม ถ้ารักษาไม่ดีมันเสื่อม เราก็พยายามทำของเราให้มันดีขึ้น

การที่ว่าทำไม่ได้ หลับตาทำไม่ได้ หลับตาแล้วมันจะเห็นนิมิต หลับตาแล้วมันจะไปรู้ไปเห็น

นั่นก็เป็นจิตนิสัยของคน คนที่มันรู้มันเห็น คนที่สร้างอำนาจสมาธิมาอย่างนี้ ถ้ามันเป็นสมาธิมันต้องผ่าน ผ่านจากจิตผ่านจากนิสัย โทษนะ ผ่านจากเวรจากกรรมที่เราสร้างมานั่นนะ ใครสร้างเวรสร้างกรรมมาอย่างไร นั่นนะตัวกิดตัวขวาง ก็เลสเต็มหาความทะยานอยากในใจของสัตว์โลกมันเป็นตัวกิดตัวขวางที่ใจจะเป็นธรรม แล้วคนที่มันสร้างเวรสร้างกรรมมา เวรกรรมมันเป็นตัวกิดตัวขวาง

แล้วทำอะไรล่ะ ไม่ทำใช่ไหม จะกลับไปเป็นนกขุนทอง เจ้าขุนทองจะไปอเฮอะ จะไปตีปีกอยู่ในกรงทองนั่นนะ เจ้าขุนทองนะ

เราจะทำของเรา เราจะผ่านจิตนิสัย ผ่านการกระทำขึ้นมา เราฝึกหัดของเราทำต่อเนื่องไป ถ้ามันทำได้มันจะสงบระงับเข้าไปบ่อยครั้งเข้าๆ ถ้าสงบระงับแล้วฝึกหัดน้อมไปให้เห็นกาย

น้อมไป เห็นไหม ถ้าคนชอบทางเรื่องเวทนา คนชอบเรื่องทางจิต คนชอบเรื่องทางธรรม พิจารณากายโดยไม่เห็นกาย พิจารณากายโดยการเปรียบเทียบ ถ้ามันจับได้มันรู้ ถ้าจับได้ คีลสมาธิ ถ้าเกิดปัญญา เกิดปัญญาคือปัญญาอันนี้เกิดจากการภาวนา

กรรมฐานเรานะ มีหลวงปู่หล้าที่มาจากเมืองลาว มาเป็นลูกศิษย์หลวงปู่มั่น ไม่รู้หนังสือเลย เวลาภาวนามยปัญญาขึ้นมา เกิดบาลีขึ้นมานะ ทองปาฏิโมกข์ได้ หลวงปู่หล้าลาวนะ

มันมีหลวงปู่หล้า ๓ หล้า หลวงปู่หล้าที่มาจากลาวนั่นนะไม่ได้หนังสือ เวลาจิตสงบหนังสือมาเลย ทองปาฏิโมกข์ได้หมด นี่ไง ภาวนามยปัญญา ปัญญาที่เกิดจากการภาวนา

โอ้เราเรียนหนังสือเกือบเป็นเกือบตายกว่าจะรู้หนังสือ ได้หนังสือแล้วต้องเรียนให้สูงขึ้น

นี่เกิดจากการภาวนาไง ภาวนามยปัญญา ปัญญาเกิดจากการภาวนา มันอยู่ที่วาสนาของท่าน

เวลาหลวงปู่มั่นท่านพูด เวลาบาลีมันเกิด ธรรมมันเกิด เกิดเป็นภาษาบาลี หลวงปู่จวน เวลาธรรมเกิด เกิดเป็นภาษาบาลี ผู้ที่เกิดเป็นภาษาบาลีพวกนี้จะมีฤทธิ์

เวลาหลวงตาท่านพูดเลย เราเกิดเป็นภาษาไทย หลวงตาท่านพูดนะ ของเรา เราเกิดเป็นภาษาไทย

เวลาธรรมมันพูด คนภาวนาเป็นมันจะรู้แหละ ธรรมพูดๆ ธรรมพูดคือความรู้สึกมันเกิดขึ้นเป็นคำพูดเลย ธรรมพูดไม่ใช่มรรค มันพูด มันพูดคือมันไม่ใช่การกระทำของเรา มันไม่ใช่หยาดเหงื่อแรงงาน ไม่ใช่เกิดจากสติ สมาธิ ปัญญาที่เราฝึกหัดขึ้นมาเราควบคุมได้

ธรรมมันผิด ผิดแล้วมันเกิดธรรมสังเวชนะ เวลาครูบาอาจารย์ที่ภาวนา เวลามันเกิด ใครเกิด เกิดอย่างไร มันรู้ของมันทั้งนั้นนะ นี่ไง วงกรรมฐานไง เขาไม่ใช่นกขุนทอง เจ้าขุนทองมีแต่ออเซาะออเลาะอยู่นั่นนะ มันไม่มีอยู่จริง

ถ้ามีอยู่จริง ถ้าธรรมมันผิดมันเป็นอีกเรื่องหนึ่งนะ ธรรมผิดมันเป็นคติธรรม มีคนเขียนมาถามปัญหาเรื่องนี้เยอะมาก เพราะอะไร เรารู้ว่าคนที่ประพฤติปฏิบัติมันจะมีอุปสรรคไปทั้งนั้น เหมือนเช่นเราจะทำสวนครัวเพื่อจะปลูกผัก มันต้องขุดดิน ตักถากหญ้า ขุดดิน พรวนดิน พรวนดินเสร็จแล้วต้องมีเมล็ดพืช มันจะเกิดไถ่หนู เขาจะเขียนมาถาม

ใช้เวลาถามๆ มานี้มันเรื่องหญ้าปากคอกฝึกหัดใหม่ๆ ทั้งนั้นนะ มันจะเอาหลักเอาฐานมาจากไหน แต่เราก็ตอบ

โอ้โฮ! ถ้ามันเป็นความจริงนะ ปัจจัยตั้ง สันติปฏิฐาน รู้จำเพาะตน รู้กลางหัวใจ รู้ชัดๆ แล้วเวลารู้ สมุจเฉทปหาน เวลามันขาดตั้งแขนขาด

เวลาธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เวลากิเลสขาดไป ดัดแขนทิ้ง คนเราดัดแขนตัดขารู้สึกตัวไหม มันจะมาพูดเล่นกันอยู่หรือ มันจะเพ้อเจ้อใช้ไหม นกขุนทอง บรรลุธรรม นกขุนทอง

แต่เวลาสมุจเฉทปหาน เวลาสังโยชน์มันขาดตั้งแขนขาด กิเลสมันขาดไปจากหัวใจ บุคคล ๔ คู่ ขาดมากขาดน้อยอย่างไร ถ้าขาดสมบูรณ์แบบ พระอรหันต์เวลากิเลสขาด

แล้วเวลากิเลสขาดไปแล้วเป็นพระอรหันต์กลับมาเกิดได้ไหม

พระอรหันต์กลับมาเกิดไม่ได้หรอก แต่เขาบอกว่าพระอรหันต์ของเขาจะเกิดก็ได้ ไม่เกิดก็ได้ จะเกิดก็ชาติก็ได้ ไม่เกิดก็ได้

อู้! นิยายธรรมะ เจ้าขุนทอง มันเรื่องของเจ้าขุนทอง มันเป็นเรื่องของเขา

แต่ถ้าเรามีความเชื่อมั่นในพระพุทธศาสนา เราสร้างคุณงามความดีของเรา เราทำได้มากได้น้อยแค่ไหน เราจะประพฤติปฏิบัติบูชาขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

การประพฤติปฏิบัติของคัมภีร์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเหมือนนักมวย นักมวยเวลาเขาจะชก เขาบอกเลย เขาจะซ้อม ๑๐๐ ยก คราวนี้ชนะเลยเพราะซ้อม ๑๒๕ ยก แม้แต่เขาซ้อม ๑๐๐ ยก ซ้อม ๑๒๕ ยก เพราะอะไร เพราะการฝึกซ้อมที่มามั่นคงของเขา เขามั่นใจของเขา เขาสมบูรณ์แบบของเขา นั่นนักมวย

แต่เรามั่นนักปฏิบัติ เราจะปฏิบัติมากน้อยแค่ไหน มันจะตกผลึกลงไปในใจของคน

การทำงานร้อยหนพันหนไม่เท่ากับถือศีลบริสุทธิ์หนึ่ง

ถือศีลบริสุทธิ์ร้อยหนพันหนไม่เท่ากับทำสมาธิได้หนึ่ง

ทำสมาธิได้ร้อยหนพันหนไม่เท่ากับเกิดภาวนามยปัญญาขึ้นหนึ่ง

เห็นไหม ทำสมาธิถึงร้อยหนพันหนนะ ถ้าเกิดภาวนามยปัญญาขึ้นมาดีกว่าเป็นพันครั้ง แต่เพราะอะไร เพราะมันทำได้ยาก

แล้วถ้าเราทำกันอยู่ที่นี่ เราประพฤติปฏิบัติอยู่ที่นี่ เราลงทุนลงแรงไปขนาดไหน นั่นนะคือ จิตนิสัยที่จะฝังไปกับใจของตน

เวลาเราเกิดมา เวลาเราจะประพฤติปฏิบัติ เราจะต้องผ่านเวรผ่านกรรมของเรา สิ่งที่เราสร้างมาเป็นจิตนิสัย เห็นนิมิตฐานันฐานี่ส่งออกนอกต่างๆ มันเป็นจิตนิสัย อย่างเช่น ถ้าเป็นเราเป็นเจ้าโทะสะ มันโกรธๆ โกรธอยู่อย่างนั้นนะ กว่าเราจะทำได้เกือบตาย แล้วที่นี้คนไม่เหมือนกัน ใจหลงไหลได้ง่าย ผู้พราหมณ์ แล้วกว่ามันจะลงสมาธิละ นี่จิตนิสัย

แล้วถ้าเราปฏิบัติอยู่นั้นมันก็ลงสู่ใจของเราเป็นจิตเป็นนิสัย ฝึกหัดของเราไป ประพฤติปฏิบัติของเราไป เราจะไปน้อยเนื้อต่ำใจเรื่องอะไร

กรรมจำแนกสัตว์ให้เกิดต่างๆ กัน เราสร้างมาเองทั้งนั้นนะ เราทำมาเองทั้งนั้นถึงเป็นความรู้สึกนึกคิดของเราอยู่ที่นี่ ความรู้สึกนึกคิดของเราอยู่ที่นี่ เราเคยสร้างมา เราเคยทำมา มันเลยเป็นดีเอ็นเออย่างนี้ไง พันธุกรรมของจิตใจ จิตมันเป็นอย่างนี้ไง แล้วจะไปน้อยเนื้อต่ำใจกับอะไร ก็เราทำมาทั้งนั้นนะ ฉะนั้น เวลาเราประพฤติปฏิบัติขึ้นมาก็เพื่อคุณธรรมอันนี้ ให้จิตใจของเราเป็นหลักมีเกณฑ์

ในการปฏิบัติมันดีอย่างหนึ่ง มันดีอย่างหนึ่ง เรายังมีสติปัญญาสามารถแยกแยะได้ เราพอใจของคนนะ รู้จักผิดชอบชั่วดี ผิดก็รู้ว่าผิด ถูกก็รู้ว่าถูก ชั่วก็รู้ว่าชั่ว ดีก็รู้ว่าดี เรา รู้จักแยกแยะได้ แยะ เราเป็นคนดีคนหนึ่ง แล้วเราทำของเราได้

แล้วเวลาประพฤติปฏิบัติขึ้นมามันไม่มีใครทำให้เราหรวอก เวลาเราทำความเป็นจริง ขึ้นมามันจะเกิดในใจของเรา มันเป็นปัจเจก ตั้ง สันติภูมิ สันติภูมิ สันติภูมิ รู้ภายในใจของตน นี่ไง กาลามสูตรไม่ให้เชื่อใครทั้งสิ้น เชื่อผลการประพฤติปฏิบัติ นั้น แล้วถ้ามันเป็นจริงไม่เป็นจริง ตรวจสอบได้ เทียบกับคำพูดเรานี่ เทียบเลย มันเป็นอย่างไร มันเป็นจริงหรือไม่

ถ้ามันเป็นจริง ความจริงมีหนึ่งเดียว อริยสัจมีหนึ่งเดียว

ทุกข์ สมุทัย นี่คือกิเลส

นิโรธ มรรค นี่คือธรรม

จิตนี้กลั่นออกมาจากอริยสัจ อย่างอื่นไม่มี

ทุกข์เป็นสัจจะเป็นความจริง สมุทัยคือกิเลสต้นหาความทะยานอยาก ต้นหาความทะยานอยาก นี่เรื่องของกิเลส

นิโรธคือดับทุกข์ ดับทุกข์ ดับทุกข์ ดับทุกข์ด้วยมรรค

จิตนี้กลั่นออกมาจากอริยสัจ

มึงจะเอามาจากไหน เอาอะไรมาพูด อริยสัจไม่รู้จักร นิโรธไม่มี แล้วมันจะเป็นอริยสัจจากตรงไหน

อริยสัจเป็นแก่นของศาสนา เป็นแก่นของพุทธะ เป็นแก่นที่เราปฏิบัติ ถ้ามันเป็นความจริงขึ้นมา เราก็ทำเพื่อเรา นี่ไง

ฉะนั้น เวลาจะประพฤติปฏิบัติขึ้นมา เรามีกำลังใจ อย่างน้อยแหม่นกก็เลี้ยงลูกนก จะเป็นนกแรง นกเหยี่ยว นกอินทรี นกกระจอก มันก็เลี้ยงลูกของมัน ผีก็หัดให้บินๆ เราก็พยายามจะ

ฝึกหัดจะบินๆ ให้เฒ่าพวกเจ้านกขุนทองมันอยู่ในกรงนั้น แล้วมันยังจะหลับตาลืมตาตามประสา
เจ้าขุนทอง เอวัง